

ဘာသာတရားဆိုတာ ဘာလဲ?

၁

ခေတ်လူငယ်တစ်ဦး၏အမေး

ကို

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ ဖြေဆိုသော

ဘာသာတရားဆိုတာ ဘာလဲ?

နှင့်

လွန်ကျူးမှုကို ဘယ်လိုနားလည်ရမလဲ?

၂၀၀၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ရက်

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

၂

ဘာသာတရားဆိုတာ ဘာလဲ?

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဘာသာတရားဆိုတာ ဘာလဲ?

အရှင်ဘုရား၊

ဦးဇင်းရေးတဲ့ စာတချို့ ဖတ်ခွင့်ရပါတယ်။ လေးလေးနက်နက် ဖတ်တာတော့ မဟုတ်ပါ။ တပည့်တော်ကိုယ်နှိုက်ကလည်း ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်နဲ့ မရင်းနှီးလေတော့နားမလည်တာက ခပ်များများပါ။ တပည့်တော်လည်း ရံဖန်ရံခါ ‘ဘာသာတရားဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဘယ်လုပ်ဖို့လဲ-စသဖြင့် တောင်တောင်အီအီ စဉ်းစားလေ့ရှိပါတယ်။ အဖေတို့ ဦးလေးတို့နဲ့လည်း မကြာခဏ ငြင်းကြ,ခုံကြပေါ့။

လက်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတာကြီးကလည်း တပည့်တော် မကျေနပ်ပါ။ လူအများ လက်ခံယုံကြည်ထားပုံနဲ့လည်း ဘယ်လိုမှ သဘောမတိုက်ဆိုင်ပါ။ အဖေကတော့ ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ မင်းဉာဏ်လေး တစ်ထွာတစ်မှိုက်နဲ့ လိုက်လို့မမီပါဘူးတဲ့။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်က မီအောင်လိုက်နေခြင်း မဟုတ်ပါ။ တစ်ထွာတစ်မှိုက်ဉာဏ်ကလေးနဲ့ တတ်စွမ်းသလောက် ပုံဖော်ကြည့်နေတာပါ။

တပည့်တော် ပုံဖော်ရသလောက်ကတော့ ဘာသာတရားဆိုတာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၊ အရင်းရှင်စနစ် စတာတွေလိုပါပဲ၊ စနစ်တစ်ခုမျှသာ ဖြစ်နေတယ်လို့ ထင် ပါတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်တို့ အရင်းရှင်တို့ ဆိုတာတွေကတော့ လူအစုအဝေးကြီးအတွက် သတ်မှတ်တာပေါ့လေ။ ဘာသာတရားဆိုတာကတော့ လူတစ်ဦးချင်းစီ တစ်ယောက်ချင်းစီအတွက် ပိုပြီးဖြစ်ဟန် တူပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် လူအစုအဝေးကြီးထဲမှာ တစ်ဦးစီ

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

တစ်ယောက်စီ ပါနေသလို တစ်ဦးစီတစ်ယောက်စီ ပေါင်းလိုက်တော့
လည်း အစုအဝေးကြီး ဖြစ်သွားတာပါပဲ။

တပည့်တော်အဖေက အရှင်ဘုရားကို အလွန်ကြည်ညိုပါတယ်။
ဘာဖြစ်လို့လဲ-လို့ မေးတော့ အရှင်ဘုရားပြောတဲ့ ‘ဘုရားနဲ့ တကာကြီး
ကြားက ဘုန်းကြီးနဲ့မိဘတွေကို ဖယ်လိုက်၊ ဘုရားနဲ့ တိုက်ရိုက်တွေ့လိုက်’-
လို့ ဆိုတဲ့ စကားတစ်ခွန်းကြောင့်လို့ ဖြေပါတယ်။ သူကတော့ အရှင်ဘုရား
ရေးထားတဲ့ စာတော်တော်များများလည်း လေးလေးနက်နက် ဖတ်လေ့
ရှိပါတယ်။ တပည့်တော်ကိုလည်း ပေးဖတ်လေ့ရှိပါတယ်။ စာရဲ့အစမှာ
ပြောခဲ့သလိုပါပဲ။ သိပ် လေးလေးနက်နက် မဖတ်ဖြစ်ပေမဲ့လည်း အရှင်
ဘုရား ဘာလုပ်နေလဲ၊ ဘာတွေရည်ရွယ်နေတာလဲ-စသဖြင့် ရံဖန်ရံခါ
ဉာဏ်မီသလောက် စဉ်းစားမိပါတယ်။

တပည့်တော်စဉ်းစားမိသလောက် ရိုးရိုးသားသား ပြောပါရစေ။
အရှင်ဘုရားလည်း ခေတ်စားနေတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို မချင့်မရဲဖြစ်နေဟန်
တူပါတယ်။ တပည့်တော်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပါ။ ဒါပေမဲ့ အရှင်
ဘုရားက ဘုရားဆိုလျှင်တော့ ဒါမျိုးမပြောတန်ကောင်းဘူး၊ အရှင်ဘုရား
အယူအဆနဲ့လည်း ကိုက်ညီတဲ့၊ ခေတ်နဲ့လည်းလျော်ညီတဲ့ အယူအဆ
မျိုးကို လိုက်လံရှာဖွေတွေးတောပြီး ‘ဘုရားက ဒါမျိုးကိုသာပြောတာ ဖြစ်
လိမ့်မယ်’-စသဖြင့်ပေါ့လေ။ အရှင်ဘုရားရေးတဲ့စာတွေ ဖတ်ပြီး တပည့်
တော် တွေးနေမိတာပါ။

အဖေ့ကိုတောင် ပြောဖြစ်သေးတယ်။ ‘အဖေတို့ဆရာတော်က

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကျားကန်နေသလိုပါလား’-လို့။ တပည့်တော်အမြင် ပြောရလျှင် အရှင်ဘုရားက ဗုဒ္ဓဘုရားကိုတော့ အကြွင်းမဲ့ယုံကြည်တယ်-ဆိုတဲ့ အချက်ကို လက်မလွှတ်ဘဲ ဗုဒ္ဓဘာသာကို လူအများလက်ခံနိုင်အောင် ကြိုးစားနေတာပဲ။

တပည့်တော်ကတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားကိုလည်း သံသယရှိနေတယ်။ ‘မင်းက စာတွေ(ဘုရားပြောခဲ့တယ်ဆိုတဲ့) ဘယ်လောက်လေ့လာပြီး သံသယရှိတာလဲ’-လို့ မေးလျှင် ‘မလေ့လာဘူးပါဘူး’-လို့ ဖြေရမှာပဲ။ တပည့်တော်စိတ်ထဲမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း(၂၅၀၀)ခန့်က လူတစ်ယောက် တည်ထောင်ခဲ့တဲ့၊ ပြောခဲ့တဲ့ အယူဝါဒတွေထဲမှာ ယနေ့ခေတ် ယနေ့အချိန်အခါနဲ့ ယုတ္တိမတန်တဲ့ကိစ္စတွေ ပါကောင်းပါနေလိမ့်မယ်-လို့ သံသယဝင်နေတာပါ။ အရှင်ဘုရားမှာတော့ အဲသည်သံသယ ရှိဟန်မတူဘူး။ အခု အရှင်ဘုရားရဲ့ယူဆချက်တွေ (အယူဝါဒပိုင်း)ဟာ မှန်ကောင်း မှန်နေပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ အခု အရှင်ဘုရား ဝေဖန်ပိုင်းခြားထားတဲ့၊ ဆုံးဖြတ်လက်ခံထားတဲ့ တရားတွေနဲ့၊ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ကျော်လောက်က လူတွေကြားမှာ ကြီးမားကျယ်ပြန့် ဩဇာကြီးမားတဲ့ ဘာသာတရားတစ်ခု တည်ဆောက်ဖို့ဆိုတာ လွယ်ပါ့မလား။

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ကျော်က တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ အယူဝါဒတစ်ခုဟာ ခြွင်းချက်မရှိ ပြည့်စုံပြီးသားလား။ ပြန်လည်ပြုပြင် ပြောင်းလဲစရာ မလိုတော့ပြီလား။ ရိုးရိုးသားသား တွေးနေမိပါတယ်။

အရှင်ဘုရား

‘ဘာသာတရား’ဆိုတာ ဘာအတွက် ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ၊ ဘာအတွက် ဖြစ်တည်နေတာလဲ။

တစ်ခါတစ်ရံတော့ စဉ်းစားမိနေပြန်ရော။ ယုတ္တိဗေဒရှုထောင့်က နေ ဆုံးဖြတ်ပါသလား။ ငြင်းချက်မရှိ ကြောင်းကျိုးဆက်နွှယ်မှုတွေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ပါသလား။ ဒါမှမဟုတ် လူအများစုအတွက် အကျိုးကျေးဇူးရှိခြင်း-ဆိုတာနဲ့ ဆုံးဖြတ်ရမှာလား။

‘ဘာသာတရား’-ဆိုတာ ကြည်ညိုဖို့လား၊ မှီခိုဖို့လား။

တပည့်တော် ကိစ္စရပ် တော်တော်များများကို စဉ်းစားကြည့်ဖူးပါတယ်။ အမှားအမှန်ကို ယေဘုယျသဘောနဲ့ပဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ယေဘုယျသဘော မဟုတ်ဘဲ တိတိကျကျ သတ်မှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားတိုင်း ခြွင်းချက်ဆိုတာတွေ တွေ့ပြီး၊ လက်မြှောက်ရတာပါပဲ။ ကြာတော့ မှား၏၊မှန်၏၊ ကောင်း၏၊မကောင်း၏၊ တော်၏၊မတော်၏-ဆုံးဖြတ်ရမှာ မဝံ့မရဲ ဖြစ်လာရော။ မှားလည်းမမှား၊ မှန်လည်း မမှန်တဲ့ အနေအထားက မဆုံးဖြတ်နဲ့၊ မသတ်မှတ်နဲ့ဆိုတာ သိလာရတယ်။ (မှားကောင်း မှားနေပါလိမ့်မယ်)။ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာနဲ့ မှားရော၊ သတ်မှတ်လိုက်တာနဲ့ မှားရော။

ဥပမာပြောရလျှင် ဆရာတော်ရေးတဲ့ ‘တောစကား တောင်စကား’-စာအုပ် နာမည်ပေးပုံလိုပေါ့။ တကားတွေက နာမည် သည်လိုပေးတာ မကောင်းဘူး ထင်တယ်။ ဆရာတော်က ‘ကောင်းတယ်’-လို့ သူတို့ ထင်လာအောင် စည်းရုံးပြီးပြောတယ်။ နောက်ဆုံး တကားတွေ ဘဝင်ကျသွားတယ်၊ ကျေနပ်သွားတယ်။ တကယ်လို့များ ဆရာတော်က သည်လို

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

နာမည်ပေးတာ မကောင်းဘူး-လို့ထင်တယ်ဆိုပြီး သူတို့ မငြင်းနိုင်လောက် တဲ့၊ ဘဝင်ကျနိုင်လောက်တဲ့ စကားလုံးတွေသုံးပြီး စည်းရုံးပြောဆိုခဲ့လျင် လည်း သူတို့ ကျေနပ်ကြဦးမှာပါပဲ။ ဒါကြောင့် တပည့်တော်ဆိုလျှင်တော့ ‘တောစကားတောင်စကား’စာအုပ် နာမည်ပေးပုံကို တော်၏၊မတော်၏၊ ကောင်း၏၊မကောင်း၏- မဆုံးဖြတ် မသတ်မှတ်ရဲပါဘူး။ သတ်မှတ်လိုက် တာနဲ့ မှားရော။ ကိစ္စ တော်တော်များများက အဲသည်လို ဖြစ်ဖြစ်နေပါ တယ်။

တပည့်တော်အမြင်တော့ ‘ဘာသာတရားဆိုတာ ကြည်ညိုဖို့ ထက် မှီခိုဖို့ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ လူအများအတွက် အကျိုးကျေးဇူး အမှန် တကယ်များဖို့ လိုပါတယ်’။

တစ်ကမ္ဘာလုံး မဖြစ်နိုင်လျှင်တောင် မြန်မာတစ်ပြည်လောက် တော့ အကျိုးကျေးဇူး များစေချင်ပါတယ်။

တပည့်တော်တို့နိုင်ငံမှာ လူအများစုက(ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေက) အလျင်ဘဝ၊ နောက်ဘဝ ရှိခြင်း၊မရှိခြင်းကို အတော် အလေးအနက် ထားကြပါတယ်။ အားလုံးနီးပါးကလည်း ‘ရှိတယ်’-လို့ ယူဆနေကြပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်ဘုရားအနေနဲ့ အဲသည်ကိစ္စ အလျင် ရှင်းသင့်ပါ တယ်။

တပည့်တော်ဦးလေးကို ‘ဆရာတော်က အလျင်ဘဝ၊ နောက် ဘဝ ရှိ၊မရှိ ဘယ်လိုပြောလဲ’- တပည့်တော် မေးဖူးပါတယ်။ ဆရာတော် စာအုပ်တွေထဲမှာ ရေးထားသလိုပါပဲ။ ဦးလေးဖြေတာကတော့ ‘ဘုရားက

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

နောင်ဘဝရှိတယ်လို့လည်း မယူဘူး၊ မရှိဘူးလို့လည်း မယူဘူး’-ပေါ့လေ။

ဘုရား အဲသည်လိုပြောခဲ့တာက ပြောခဲ့တာပေါ့လေ။ ဒါပေမဲ့ ဆရာတော်အနေနဲ့ ဘုရားပြောခဲ့တာတွေနဲ့ပဲ ချီတက်တော့မှာလား၊ လုံလောက်ပြီလား-ပေါ့။ တပည့်တော်အမြင်တော့ အခုခေတ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တော်တော်များများက အဲသည်လောက်နဲ့ မရဘူး။ ဘုရားပြောခဲ့တယ်ဆိုတာတွေက နည်းနေလို့ မဟုတ်ဘူး။ အနာတခြား ဆေးတခြား ဖြစ်နေမလားပဲ။ တပည့်တော်ဦးလေးတို့ အဖေတို့ကတော့ အဲသည်လောက်နဲ့ လုံလောက်ကောင်း လုံလောက်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ‘ဘုရားမပြောခဲ့ပေမဲ့လည်း အရှင်ဘုရားသိထားတဲ့ နောင်ဘဝ၊ အလျင်ဘဝ ရှိတယ်၊ မရှိဘူး’-ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးစေချင်တယ်။

သည်နေရာမှာ တပည့်တော်အမြင် ပြောရလျင်တော့ ‘နောင်ဘဝလည်း မရှိဘူး၊ အလျင်ဘဝလည်း မရှိပါဘူး’။ အကြောင်းအကျိုး သီအိုရီကို လက်ခံပေမဲ့ ‘သည်ဘဝဆိုတဲ့ အကျိုးရဲ့ သေချာပေါက်ရှိရမဲ့ အကြောင်းက အလျင်ဘဝဆိုတာ လက်မခံတာပါ’။ တပည့်တော်ကတော့ တပည့်တော်ရဲ့ သည်ဘဝအကြောင်းခံက တပည့်တော်ရဲ့ အဖေအမေကလွဲပြီး တခြားဟာ တွေးလို့မရပါဘူး။ စကားစပ်လို့ တပည့်တော်လောလောဆယ်လက်ခံထားတဲ့ အကြောင်းအကျိုးသီအိုရီ နည်းနည်းရှင်းပြခွင့်ပေးပါ။

ဥပမာ-လူတစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်က သတ်တယ်။အသတ်

cHw ၆ lao o ၆w , f v h mv ၆ao v ၆t o w ၆Hv ၆ao w , f

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

သတ်တာက အကြောင်း၊ သေတာက အကျိုး၊ အကြောင်းအကျိုး ညီညွတ်တာပဲ။ သည်အထိ ဘယ်သတ်မှတ်ချက်ကမှ ဝင်ပြီး မစိုးမိုးနိုင်ဘူး။

အဲ-ပြဿနာက လူသတ်သမားကို ဖမ်းမယ်၊ တရားစွဲမယ်၊ ထောင်ချမယ်။ တချို့ကတော့ အဖမ်းမခံရဘူး၊ တရားစွဲမခံရဘူး၊ ထောင်မကျဘူး။ သည်နေရာမှာ တချို့က ပြောဦးမယ်။ ‘အဖမ်းမခံ ထောင်မကျ ပေမဲ့ သူ့စိတ်ထဲမှာ ကျိုးလန့်စာစား၊ ‘ငါ့ကို ဘယ်အချိန်များ ဖမ်းမလဲ၊ တခြားလူတွေ သိသွားမလား’-စသည်ပေါ့လေ စိုးရိမ်ပူပန်ပြီး အသက်ဆက်ရှင်နေရတာလည်း သတ်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ပေါ်လာတာပဲ-လို့ တပည့်တော် မငြင်းပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူတပါးအသက်သတ်ပေမဲ့ ထောင်လည်းမကျ၊ စိတ်လည်းမဆင်းရဲရဘဲ နေနေတဲ့လူတွေလည်း တပုံကြီးပါ။ စစ်သားတွေကြည့်ပါလား၊ တချို့ဆို ဆုတံဆိပ်တွေ ဘာတွေတောင် ရလိုက်သေး။ ဆုတံဆိပ်ရတာလည်း သတ်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် အကျိုးရတာပဲ။ အဲသည်တော့ တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေစိတ်ထဲမှာ သတ်မှတ်ထားတဲ့ အကျိုးနဲ့က မကိုက်တော့ဘူး။ သူတို့က သတ်တာက မကောင်းကံ၊ ဒါကြောင့် ထောင်ကျချင်ကျ၊ မကျလျင်လည်း စိတ်ဆင်းရဲရမယ်။ ထောင်မကျ စိတ်မဆင်းရဲဘူးဆိုလျင်--နေဦး၊ နောင်ဘဝကျလျင် လာပါလိမ့်မယ်၊ အကြောင်းအကျိုးနဲ့ကင်းပြီး ဘယ်ဟာမှ မဖြစ်ပါဘူး၊ အခိုင်အမာ ပြောတော့တာပဲ။

တပည့်တော်အမြင်တော့ တော်တော် မတရားတာပဲ။ သူတို့ လက်ခံထားတဲ့၊ ဆုံးဖြတ်သဘောတူထားတဲ့ အကျိုးတရားနဲ့ မညီမချင်း လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အကျိုးတရားတွေကို လျစ်လျူရှုပြီး အတင်းပြောတော့တာပဲ။ သူတို့လက်ခံထားတဲ့ ဖြစ်စေချင်တဲ့အတိုင်း သည်ဘဝမှာ မဖြစ်လျင် နောင်ဘဝအထိ ဆွဲခေါ်သွားတာပဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဒါကြောင့် တပည့်တော်ပြောတာပါ။ လူတော်တော်များများဟာ အရှင်ဘုရားတို့ ပြောပြောနေတဲ့ ဘယ်သူတ္တန်၊ ညာသူတ္တန်တွေ မသိပါဘူး။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အကြောင်း၊အကျိုး၊ အလျင်ဘဝ၊နောက်ဘဝ-ဒါလောက်လေးတွေနဲ့ပဲ လုံးပြီး ရှုပ်နေကြတာပါ။ တပည့်တော်တော့လေ ဒါလေးတွေရှင်းနိုင်လျင်ပဲ တော်တော်ဟန်လောက်ပြီ ထင်တာပဲ။ တပည့်တော် ကလေးတွေ-တွေ့နေတာလည်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်မှာပါ။

အရှင်ဘုရား

ယနေ့ မျက်မှောက်ခေတ် ဗုဒ္ဓဘာသာကြီးက မှားကောင်း မှားနေပါလိမ့်မယ်။ အရှင်ဘုရားရဲ့ အားထုတ်မှုတွေကလည်း မှန်ကောင်း မှန်နေမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေရဲ့ လတ်တလော ပြဿနာက အယူဝါဒမှားခြင်း၊မှန်ခြင်း မဟုတ်သလိုပဲ၊ ယနေ့ တပည့်တော်တို့ လက်ခံထားတာတွေ မှားနေဦးတော့ လူအများစုက အဲသည်အမှားပေါ်မှာ အလေးအနက် မရှိပါဘူး။ ဝါဒအမှားအတိုင်းရော လူတွေ လိုက်နာကျင့်သုံးနေကြပါသလား။

ဥပမာ __-ဝါဒအမှားထဲမှာ ငရဲပြည်ကြီးဆိုတာ ကြီးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲသည် ငရဲပြည်ဆိုတာကြီးကို တကယ် မကြောက်ကြ ပါဘူး။ သည်နေရာမှာ တစ်ခု ပြောလို့ရပါသေးတယ်။ ‘သူတို့လက်ခံထားတာ မှားနေလို့ပါ။ မှန်မှားမှန်နေလျင် ဘာသာတရားအပေါ်မှာ အလေးအနက် ထားလာမှာပါ’-လို့။ တပည့်တော်တော့ မထင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ယနေ့ခေတ်လူတွေ(ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်) ဘာသာတရားကို အသုံးချပုံက အမှားအမှန်ပေါ် သိပ်မတည်လို့ပါပဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

တပည့်တော်က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လို့ ဆိုနေကြတဲ့ လူအများစုကို ဦးတည် ပြောနေတာပါ။ တပည့်တော် ဦးလေးတို့၊ အဖေတို့ကတော့ လူနည်းစုပါ။ သူတို့အတွက်ကတော့ အမှန်က အရေးကြီးမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်ပြောခဲ့သလို ‘ဘာသာတရားဆိုတာ သူ့အပေါ် လေ့လာဆန်းစစ်တဲ့ လူတွေအတွက်ပဲလား၊ လူအများစုကို အကျိုးကျေးဇူးများခြင်းဆိုတာရယ်၊ ကြည်ညိုဖို့ထက် လူအများစုမို့မို့ ပိုပြီးဖြစ်သင့်တယ်’-လို့ တပည့်တော် ယူဆလို့ပါ။

ယနေ့ခေတ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ ဘာသာတရားအသုံးချပုံကို တပည့်တော် ဉာဏ်မီသလောက် တင်ပြပါရစေ။ အကြောင်းအရာ တစ်ခုကြောင့် ဝမ်းနည်းပူဆွေးနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ရှိမယ်။ ခံစားနေရတာကို ဘယ်လို သက်သာရာသက်သာကြောင်း လုပ်ရမှန်းလည်းမသိ ယောင်ချာချာဖြစ်နေတုန်း မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ‘သူငယ်ချင်း တရားနဲ့သာ ဖြေပါ။ ဗုဒ္ဓဘုရားက ဘာတွေပြောခဲ့တာပဲ၊ သည်ကိစ္စတွေက ဘာပေါ့ညာပေါ့--စသဖြင့် အဲသည်လို အသုံးချနေကြတာပါ။ ‘ဘာသာတရားဆိုတာကြီး မရှိလျင် သူ့ခမျာ ဘာနဲ့ဖြေရမှန်းမသိဘူး။ ခုတော့ တော်သေးတာပေါ့။ ဘာသာတရား-ဆိုတာကြီး ရှိနေလို့ ဖြေစရာအမည်တပ်လို့ ရသွားတယ်။ ဒါ့ထက်မပိုဘူး၊ တချို့တချို့ ပြောတာပါ။

သင်္ဘောမှောက်ပြီ၊ ဓားပြတိုက်ခံရပြီ၊ ပဋ္ဌာန်းရိတ်၊ ဘာတွေရွတ်။ တတ်သလောက် မှတ်သလောက် ရွတ်ကြပြီ။ တကယ်အန္တရာယ်က လွတ်တာမလွတ်တာ အပထား၊ ရွတ်စရာလေးရှိနေလို့ တော်သေးတာပေါ့။ လွတ်လောက်တဲ့ အခြေအနေ အနေအထားလည်းရှိ၊ ပဋ္ဌာန်းရွတ်

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

တာနဲ့လည်း တိုက်ဆိုင်ပြီ၊ အန္တရာယ်က လွတ်လာပြီဆိုလျှင် ‘ကျုပ်ကိုယ်တွေ့ပေါ့၊ ဘယ်တုန်းကပေါ့၊ အန္တရာယ်နဲ့ ကြုံတွေ့ခဲ့တာပေါ့၊ ပဋ္ဌာန်းရွတ်လိုက်တာနဲ့ ကျုပ်တော့လွတ်လာတာပဲ၊ အရမ်းကို စွမ်းတာပဲပေါ့’-စသဖြင့် ဖြန့်ဝေပြီ။ တွေ့ရာကြုံရာလူတိုင်းကို ပြောပြီ။ စာတတန်ပေတတန် ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းတွေ ရေးပြီ။ သည်လိုပဲ အသုံးချနေကြတာပဲ။ အန္တရာယ် ကြုံတွေ့ချိန်မှာ သူ-ပဋ္ဌာန်းရွတ်နေတာ တပည့်တော်မငြင်းပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူလွတ်လာတာ ပဋ္ဌာန်းရွတ်လို့လား၊ တိုက်ဆိုင်တာလား။ ဒါတော့ အင်မတန်စဉ်းစားဖို့ ကောင်းပါတယ်။

ပဋ္ဌာန်းရွတ်ရင်း လွတ်လာတဲ့လူတွေအကြောင်းပဲ တပည့်တော်တို့ သိခွင့်ရနေတယ်။ ပဋ္ဌာန်းရွတ်ရင်း သေသွားတဲ့လူတွေရော မရှိဘူးလား။ သူတို့ရှိကြောင်း သက်သေပြဖို့ကလည်း မဖြစ်နိုင်ပြန်ဘူး။ သည်လိုနဲ့ပဲ တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ ချီတက်နေကြတာပဲ။

‘ဟိုနားမှာ ဘုန်းကြီးတွေနဲ့ကုလားတွေ ရန်ဖြစ်နေကြတယ်တဲ့။ ဟေ့-တို့ဗုဒ္ဓဘာသာကို မထိနဲ့။ ဘာပဲ ညာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အမည်ခံတွေ ဝင်လာပါပြီ။ ရိုက်ကွာနှက်ကွာ၊ ရန်တွေဖြစ်ကုန်ပြီ။ အဓိကရုဏ်းတွေ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ နေကြပါဦး၊ မင်းက ဘာလဲ။ ‘ဟာ-ကျွန်တော်က ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဗုဒ္ဓဘုရားက ရန်မဖြစ်ဖို့ ပြောထားတယ်လေ။’ ဒါတွေ ကျွန်တော်မသိဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေကိုတော့ မထိနဲ့၊ ထိလျှင် မီးပွင့်သွားမယ်’- စသဖြင့်ပေါ့လေ။ ‘ဘာသာတရားဆိုတာ တစ်ခါတစ်ခါ ရန်ဖြစ်ဖို့ သက်သက် အသုံးချနေကြတာ’ပါပဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ပြောရလျင် သည်နေ့ တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ ဘာသာတရားကို ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးနဲ့ ကိုးကွယ်(အသုံးချ)နေကြတယ်။ အပေါ်ယံသက်သက်ပါ။ အမှားအမှန်အထိ မရောက်ပါဘူး။ လူအများစုက အမှားအမှန် ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ‘ဘာသာတရားဆိုတာ လူအများစုကို အမှန်တကယ် အကျိုးများစေချင်လျင် ဘာလုပ်ရမလဲ’-ပေါ့။

(တပည့်တော် အရှင်ဘုရားကို မေးချင်တဲ့မေးခွန်းက အဲဒါပါပဲ)

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဘာသာတရားအခပ်အမှန်ဆိုတာ

ဒုတိယစာရဲ့ တစ်ခုတည်းဖြစ်တဲ့ မေးခွန်းက ‘ဘာသာတရားဆိုတာ လူအများစုကို အမှန်တကယ် အကျိုးများစေချင်လျှင် ဘာလုပ်ရမလဲ’-လို့ ဖြစ်ပါတယ်။

သည်မေးခွန်းတည်ဆောက်ဖို့အတွက် ဆွေးနွေးတင်ပြချက်ကတော့ ဆယ်ချက်လောက်ရှိတယ်။ အဲဒါကတော့

- (၁) ဘာသာတရား ဆိုတာက လူတစ်ဦးချင်းစီ တစ်ယောက်ချင်းစီအတွက် ပိုပြီး ဖြစ်ဟန်ရှိတယ်။
- (၂) အရှင်ဘုရားက ‘ဘုရားဆိုလျှင် ဒါမျိုးမပြောတန်ကောင်းဘူး’၊ ကိုယ့်အယူအဆနဲ့လည်း ကိုက်ညီတဲ့၊ ခေတ်နဲ့လည်း လျော်ညီတဲ့ အယူအဆမျိုးကို လိုက်လံရှာဖွေတွေးတောပြီး ‘ဘုရားက ဒါမျိုးကိုသာပြောတာ ဖြစ်လိမ့်မယ်’။
- (၃) တပည့်တော်ကတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားကိုလည်း သံသယ ရှိနေတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် ၂၅၀၀ကျော်က လူတစ်ယောက်တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ဝါဒတွေထဲမှာ ယခုခေတ်နဲ့ ယုတ္တိမတန်တဲ့ကိစ္စတွေ ပါကောင်းပါနေမလား-လို့ပဲ။
- (၄) အရှင်ဘုရားလက်ခံထားတဲ့ တရားတွေနဲ့ အဟောင်းလက်ခံထားတဲ့လူတွေကြားထဲမှာ ဩဇာကြီးမားတဲ့ ဘာသာတရားတစ်ခု တည်ထောင်ဖို့ လွယ်ပါ့မလား။
- (၅) နှစ် ၂၅၀၀ကျော်က ဝါဒတစ်ခုဟာ ပြည့်စုံပြီလား၊ ပြန်လည်ပြုပြင်ဖို့ မလိုတော့ဘူးလား။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

- (၆) ဘာသာတရားဆိုတာ ကြည်ညိုဖို့လား၊ မှီခိုဖို့လား။ မှီခိုဖို့ ကျေးဇူးများဖို့ဖြစ်သင့်ပါတယ်။
- (၇) ဆရာတော်အနေနဲ့ နောင်ဘဝရှိမရှိ မယူဘူးလို့ ဘုရား ပြောခဲ့တာနဲ့ပဲ ချီတက်တော့မှာလား။ ဒါဆိုလျှင် အနာတ ခြား ဆေးတခြား ဖြစ်မလားပဲ။ နောင်ဘဝရှိမရှိ သည် ထက်ချဲ့ ဆွေးနွေးပြသင့်ပါတယ်။
- (၈) တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ဘာသာတရားအပေါ် အသုံးချပုံက အမှားအမှန်ပေါ် သိပ်မတည်ပါဘူး။
- (၉) ဘာသာတရားဟာ သူ့အပေါ် လေ့လာဆန်းစစ်သူတွေ အ တွက်ပဲလား။
- (၁၀) အန္တရာယ်ကြုံတဲ့အခါ တရားဆင်ခြင်ပြီး၊ တရားစာရွတ်ပြီး လွတ်လာတယ်ဆိုလျှင် အဲဒါ တရားကြောင့်လား။
- (၁၁) ဗုဒ္ဓဘာသာအတွက် ရန်ဖြစ်နိုင်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ် ဟာ ကိုးကွယ်မှုမှာ လေးနက်ပါ့မလား။
ဒါတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒုတိယစာရဲ့ လိုရင်းမေးခွန်းကို စပြီး အဖြေရေးပါမယ်။

‘ဘာသာတရားဟာ လူအများစုကို အမှန်တကယ် ကျေးဇူးများ စေချင်လျှင် ဘာလုပ်ရမလဲ’-ဆိုလျှင် ‘ဘာသာတရား အစစ်အမှန်ကို ကိုယ်တိုင်သိအောင် လေ့လာ’-ပြီး၊ ‘လေ့လာသိမြင်ထားတဲ့ ဘာသာတရား ကို လူအများစုထံအရောက် ပို့ပေးတဲ့လုပ်ငန်းပဲ လုပ်ရမှာ’-ပါပဲ။

အဲသည်လိုလုပ်နိုင်လျှင် လူအများစုမှာ အမှန်တကယ် ကျေးဇူးများကြမှာပါပဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

‘ဘာသာတရား’-ဆိုတဲ့ စကားလုံးကိုယ်တိုင်က အနက်အဓိပ္ပါယ် အားဖြင့် ‘ဆောင်စရာအလင်း’-လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ‘ဘာသာ’-ဆိုတဲ့စကားက ‘အလင်း’-လို့ ဖြစ်ပြီး ‘တရား’-ဆိုတဲ့စကားက ‘အဆောင်’-လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်လုံးပေါင်းတော့ ‘ဆောင်စရာအလင်း’-လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါက ‘ဘာသာတရား’-ဆိုတဲ့ နာမည်က ပြောတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပါ။ နာမည်သာရှိပြီး အဲသည် နာမည်ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်မရှိတဲ့ ဘာသာတရားတွေလည်း ရှိနိုင်တာပေါ့။

ကိုယ်ဆည်းကပ်တဲ့ ဘာသာတရားမှာ ဘာသာတရားရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တဲ့ ‘ဆောင်စရာအလင်း’ တကယ်ရှိနဲ့မရှိ သိဖို့တော့ လိုတာပေါ့။ ဒါ-သိဖို့ ဘာသာတရားဆည်းကပ်သူဟာ ဆောင်စရာအလင်း တကယ် ရှိမရှိသိအောင် အဲသည်ဘာသာတရားကို ကိုယ်တိုင်လေ့လာဖို့ လိုတာပေါ့။ လေ့လာလျင်တော့ ရှိမရှိ သိနိုင်တာပေါ့။

ဒါပေမဲ့ အဲသည် သိတာလည်း လွဲသိတာတော့ ဖြစ်နိုင်သေးတယ်။ အဲဒါလည်း သတိထားရမှာပေါ့။ လွဲသိတာကလေးတွေကလည်း များတယ်။ သစ်ပင်မှာ အနှစ်ဆိုတာ ရှိတယ်။ အနှစ်မသိသူဟာ အနှစ်ရှာတဲ့အခါ အဲသည်သစ်ပင်ရဲ့ စိမ်းလန်းဝေဆာနေတဲ့ အခက်၊အရွက်တွေကိုတွေ့ပြီး ဒါအနှစ်ပဲလို့ ထင်မယ်ဆိုလျှင် ထင်လို့ရနိုင်တယ်။ သည်သစ်ပင်ရဲ့ အခက်အလက်တွေဟာ တလက်လက်တောက်ပထကြွလန်းဆန်းနေတာတွေ မဟုတ်လား။ သည်တော့ အနှစ်မသိသူဟာ ဒါပဲ-အနှစ်လို့ ထင်မယ်ဆိုလျှင် ထင်စရာပေါ့။

ဘာသာတရား ဆည်းကပ်သူဟာလည်း ဘာသာတရား ဆည်းကပ်မှုကြောင့် လာဘ်လာဘ ဂုဏ်သိရနဲ့ အကျော်အစောတွေ ဖြစ်ပေါ်လာ

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

တတ်တယ်။ ဒါတွေကလည်း လူ့လောကမှာ အလွန်လင်းလက်တောက်ပ အသုံးကျတာတွေ မဟုတ်လား။ သည်တော့ ဒါတွေဟာ ဘာသာတရားရဲ့ ဆောင်စရာအလင်းဖြစ်တဲ့ အနှစ်သာရပဲလို့ ထင်သူတွေ ထင်ကြတာပေါ့။ ဒါဟာ ဆောင်စရာအလင်း မဟုတ်ဘူး။

နောက်တစ်မျိုးအားဖြင့်လည်း သစ်ပင်ရဲ့အနှစ်သာရရှာသူဟာ အဲသည်သစ်ပင်မှာတက်နေတဲ့ အခွံအပွေးတွေဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒါတွေ ဟာ သည်သစ်ပင်ရဲ့ အနှစ်ဆိုတာ ဖြစ်မှာပဲ-လို့ လုပ်တာပေါ့။ ဘာသာတ ရား ဆည်းကပ်သူမှာလည်း အကျင့်သီလဆိုတာတွေကို တွေ့မှာပေါ့။ ဒါတွေဟာ လူ့လောကမှာ လုံခြုံမှုအနှစ်သာရတွေပဲ။ ဒါဟာ ဘာသာတ ရားရဲ့ ဆောင်စရာအလင်း-ပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး၊ ကိုယ့်မှာကျရောက်တဲ့ သီလဖြစ်တဲ့ ဝိနယသီလ၊ ဥပေါသထသီလ၊ သာမဏေရ ဒသသီလတွေ ကို ဘာသာတရားရဲ့ ဆောင်စရာအလင်းအဖြစ် ထင်မှတ်မှားတာပေါ့။

နောက်လည်း ဘာသာတရားထဲမှာ ဘာသာတရားရဲ့ ဆောင် စရာအလင်းအဖြစ် ထင်မှတ်မှားစရာတွေ ရှိပါသေးတယ်။ သစ်ပင်မှာ သစ်ပင်ရဲ့အနှစ်အဖြစ် အခေါက်တွေ အသားတွေကို မှတ်ယူမှားကြသလို ဘာသာတရားထဲမှာလည်း ဘာသာတရားရဲ့ ဆောင်စရာအလင်းအဖြစ် ရူပါရူပဈာန်တရားတွေနဲ့ ရူပါရူပဈာန်တွေကြောင့်ပြီးစီးသွားတဲ့ ကာမအာရုံ တွေက ကျော်လွန်သိမြင်နိုင်တာတွေကို အထင်ထားပြီး မှားယွင်းကြတာ ပေါ့။

တကယ်တော့ သစ်ပင်ရဲ့အနှစ်ဆိုတာ သစ်ပင်ရဲ့အသားအတွင်း ထဲမှာ တည်ရှိတာပဲ။ ဘာသာတရားရဲ့ ဆောင်စရာအလင်းဟာလည်း

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

လာဘ်၊ဂုဏ်၊အကျော်အစောလည်း မဟုတ်၊ သီလလည်းမဟုတ်၊ ဈာန်လည်းမဟုတ်၊ တန်ခိုးဣန္ဒြိယလည်းမဟုတ်ဘဲ ‘အရိယသစ္စာအမြင်’ ဖြစ်ပါတယ်။

‘အရိယသစ္စာ’-ဟာ ဘာသာတရားရဲ့ ဆောင်စရာအလင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်ဆည်းကပ်တဲ့ ဘာသာတရားမှာ အဲသည် အရိယသစ္စာ ဖြစ်တဲ့ ဆောင်စရာ အလင်း ရှိနဲ့မရှိ သိဖို့တော့၊ လေ့လာဖို့ လိုတာပေါ့။

အရိယသစ္စာ-ဟာ ဘယ်ကြောင့် လူတွေရဲ့ဆောင်စရာအလင်း ဖြစ်ရသလဲ။ ဒါ-နည်းနည်း ရှင်းခဲ့ဦးမှပဲ။

လူဟာ ဘာသာတရားကို ဘယ်ကြောင့်ဆည်းကပ်သလဲ။ မိရိုးဖလာ ဆည်းကပ်တာတော့ သည်မှာ ထည့်မပြောတော့ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်နဲ့ ဆည်းကပ်သူပဲ ပြောရမယ်။ သူတို့ ဘာကြောင့်ဆည်းကပ်တာလဲ။

လူဟာ မလိုလားအပ်တဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေအဖုံဖုံရဲ့ ဖြစ်နေတာကို မကျော်လွှားနိုင်ကြဘူး။ အဲဒါတွေရဲ့ အဖြစ်လည်း မခံလိုကြဘူး။ အဲဒါတွေက လွတ်မြောက်ချင်ကြတယ်။ အဲဒါတွေကိုလည်း ဘာကြောင့်ဖြစ်နေတယ်လို့ မသိကြဘူး။ အကြောင်း-လို့ ထင်တာတွေကို မှန်းပြီး ရှင်းကြည့်နေကြတယ်။ ရှင်းမှ ပိုရှုပ်တာလည်းတာလည်း ခံရတယ်။ ရှင်းချင်တယ်၊ ရှင်းတယ်။ အရှင်းမှားပြီး ပိုရှုပ်တယ်။ ဒါ-လူတွေ နပန်းလုံးနေရတဲ့ အဖြစ်ပဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

သည်လူတွေရဲ့လောကထဲမှာ ဘာသာတရားရဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ ပေါ်လာတယ်။ အဲသည်သူကလည်း လူ့အရှုပ်ကို သူနည်းနဲ့ ရှင်းနိုင်တယ်ထင်ပြီး၊ ခေါင်းဆောင်တာပေါ့။ သူနည်းဟာ လာဘ်၊ဂုဏ်၊အကျော်အစော ရရုံလောက်လား၊ သီလလုံရုံလောက်လား၊ ဈာန် ရရုံလောက်လား၊ တန်ခိုးကုဒ္ဒိ ရရုံလောက်လား။ သည်လိုတော့ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဒါတွေရရုံလောက်နဲ့ ‘လူ့လွတ်မြောက်မှု’တော့ မပြည့်စေနိုင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒါတွေရလျင်လည်း အတန်အရံတော့ ပြည့်စေသလိုလည်း ဖြစ်တယ်။

သည်တော့ သူလည်း ခေါင်းဆောင်လုပ်တာပေါ့။ သာမန်လူတွေဟာ ခေါင်းဆောင်လောက် မတော်တာဆိုတော့၊ ခေါင်းဆောင်ပြောတာကိုယုံပြီး ခေါင်းဆောင်ပြောတဲ့ ဘာသာတရားကို ဦးထိပ်ရွက်ပြီး ပန်ဆင်တော့တာပေါ့။ ဒါ-ဘာသာတရား ဆည်းကပ်ခြင်းအကြောင်း ဖြစ်တော့တာပေါ့။

တကယ် ဘာသာတရားဆည်းကပ်သူက ဘာသာတရားကို ခေါင်းဆောင်ပြီးဟောပြောပြသသူကို ယုံပြီး ဆည်းကပ်သူနဲ့၊ ဘာသာတရားရဲ့ သင်ကြားချက်တွေဟာ ကိုယ်မသိသေးတာတွေဖြစ်ပြီး ဆည်းကပ်တာ၊ ကိုယ့်မှာ လာဘ်အစရှိတာ ကလေးရရှိ အကျိုးကျေးဇူးများတာနဲ့ ဆည်းကပ်တာလည်း ဖြစ်ဖို့မကောင်းပါဘူး။ ကိုယ့်လိုအင်ဆန္ဒဖြစ်တဲ့ မလိုလားအပ်ဖြစ်ရပ်တွေက လွတ်လပ်တဲ့အထိ ရောက်နဲ့ မရောက်ကို စူးစမ်းသင့်ကြပါတယ်။ လွတ်မြောက်မှုအတွက် ထွက်ပေါက်လုပ်မပေးလျင် မဆည်းကပ်နဲ့။ လွတ်မြောက်ဖို့အတွက် ထွက်ပေါက်လုပ်ပေးလျင် ဆည်းကပ်။ သည်လိုဖြစ်ကြဖို့ ကောင်းပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားကပြောတဲ့ ဘာသာတရားဟာ ‘လူ့ထွက်ပေါက်ကို လွတ်မြောက်တဲ့အထိ ပေးပါတယ်’။ သူ့ဘာသာတရားဟာ သူ့ဆည်းကပ် သူ့ကို လူမသိနိုင်ရာဆီကို အရောက်ခေါ်သွားတာမျိုး နည်းနည်းမှ မလုပ် ပါဘူး။ သူ့ဆည်းကပ်သူမှာ ဖြစ်ပွားတဲ့ မလိုလားစရာလည်း မဖြစ်ပွားစေရ ဘူးလို့လည်း လုံးလုံးမလုပ်ပါဘူး။ သူ့ဘာသာတရားဟာ ‘အရိယသစ္စာ’- လို့ ပြောပါတယ်။

အဲသည် ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ဘာသာတရားဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာဟာ အပြစ်တင်စရာမရှိတဲ့ ဘာသာတရား၊ ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်တဲ့ ဘာသာ တရား၊ အချိန်ရဲ့ အတိုက်စားမခံရတဲ့ ဘာသာတရား၊ လူများကိုလည်း ပြုလို့ရတဲ့ဘာသာတရား၊ ကျင့်လို့ရတဲ့ ဘာသာတရား၊ လက်တွေ့အကျိုး သိရတဲ့ ဘာသာတရား ဖြစ်ပါတယ်။

သည်အရိယသစ္စာမှာ အချက်လေးချက် ရှိပါတယ်။ ပဌမအချက် က ‘လူတွေ မလိုလားတဲ့ ဖြစ်ရပ်’ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယတစ်ချက်က ‘အဲ သည်ဖြစ်ရပ်ရဲ့ အကြောင်း’-ပါ။ တတိယတစ်ချက်က ‘လူတွေမလိုလားတဲ့ ဖြစ်ရပ်က လွတ်ရာ’ ဖြစ်ပါတယ်။ စတုတ္ထအချက်ကတော့ ‘လွတ်မြောက်ဖို့ လမ်းစ ရှစ်ချက်’-ပါပဲ။ လွတ်မြောက်ရဲ့အကြောင်း လမ်းစရှစ်ချက်ပဲ။

သည်အရိယသစ္စာလေးချက်ဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ဘာသာတရားပဲ။

ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ဘာသာတရား ဆည်းကပ်သူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်-လို့ ဆိုပြီး သည်အရိယသစ္စာလေးချက်အထိ အသိမရောက်လျှင် အဲသည်သူ ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ သူ့ဘာသာမဟုတ်ဘဲ မိရိုးဖလာဘာသာပဲ ဖြစ်တယ် ပြောရမှာပါ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

သည်အထဲမှာ လာဘ်,ဂုဏ်,အကျော်အစောရအောင်၊ သီလလုံအောင်၊ ဈာန်ရအောင်၊ တန်ခိုးရှိအောင် ကျင့်ကြံနေတယ်ဆိုလျှင် အဲသည်သူလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲသည်သူတွေ ဘုရားဆင်းတု စေတီတွေမှာ ရှိခိုးမှု ပူဇော်မှုတွေ အမျိုးမျိုးလုပ်နေမှာပဲ။ ဘုန်းကြီးတွေမှာလည်း သည်လိုပဲ လုပ်နေလောက်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဟုတ်တာနဲ့ မဟုတ်တာကို သည်လိုတွေ လုပ်တာ၊ မလုပ်တာတွေနဲ့ တိုင်းထွာလို့ မရပါဘူး။ အသက်ရှင်နေသေးတဲ့ဘုရားကို တပြုစုစု တယုယယလုပ်နေတဲ့ ဝတ္ထုလိအမည်ရှိတဲ့ ရဟန်းကို 'တရားမသိလျှင် ငါ့ကိုမသိဘူး'-လို့ ဘုရားကငေါက်ငန်းလို့ အဲသည်ရဟန်း စိတ်ညစ်ပြီး သေကြောင်းကြံခဲ့ဖူးတာ ရှိတယ်။ ဒါကို ကြည့်လျှင် သည်လိုတွေ လုပ်တာမလုပ်တာနဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဟုတ်တာ,မဟုတ်တာ ကို မတိုင်းထွာရမှာ ထင်ရှားတယ်။

ဘာသာတရား ဝန်ထမ်းတွေဟာ သူတို့လည်း ဘာသာတရား ဆည်းကပ်တာဟာ 'ဘာသာတရားအတွက် မဟုတ်ဘဲ၊ ကိုယ့်လွတ်မြောက်မှုအတွက်' ဖြစ်တာကို သိပုံမရှိဘူး။

သူတို့က ဘာသာတရား ဝန်ထမ်းတဲ့အနေနဲ့ ဘာသာတရား ဆည်းကပ်မည့်သူတွေကို ဟောပြောတဲ့အခါလည်း 'ဘာသာတရားထဲမှာ ယစ်မူးနေအောင်'ပဲ ဟောပြောကြတယ်။ သူတို့လည်း ဘာသာတရားက လွတ်မြောက်ရာ သယ်ပိုးသွားတာမခံရဘဲ ဘာသာတရားထဲမှာ ဝဲလှည့်ယစ်မူးနေသလို ဘာသာဝင်တွေကိုလည်း ယစ်မူးအောင်ပဲ ဟောပြောတာပေါ့။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

လောကမှာ ဘယ်အတတ်ပညာမဆိုဟာ အတတ်ပညာထဲယစ်မှူးဖို့ အတတ်ပညာကို ဆည်းပူးရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အတတ်ပညာဆိုတာ ကိုယ့်ဘဝ မြင့်မားရာမြင့်မားကြောင်းအတွက် အတတ်ပညာကို ခြေနင်းခုံ ပြုပြီး တက်လှမ်းသွားဖို့ ဆည်းပူးရတာချည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာတရားလည်း သည်အ တိုင်းပါပဲ။ အရိယသစ္စာအတွက် အရိယသစ္စာကို ဆည်းပူးရတာ မဟုတ် ပါဘူး။ ‘လွတ်မြောက်ဖို့အတွက် အရိယသစ္စာတရားကို ဆည်းပူးရတာ’ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်လွတ်မြောက်မှုက အရိပ်အရောင်တောင် မမြင်ရဘဲ အရိယသစ္စာတရားကို အိုမင်းရုံမက သေလှူနေတဲ့အထိ ဆည်းပူးနေရ တယ်ဆိုလျှင် ဒါ ဘာသာတရားထဲ ယစ်မှူးဝဲလှည့်နေတာပဲ။

ဘာသာတရားဝန်ထမ်းဟာ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဘာသာတရား မှာ မယစ်မှူးဘဲ ဆည်းကပ်သူကိုလည်း ယစ်မှူးအောင်မလုပ်ဘို့ လိုပါ တယ်။ သည်လိုမလုပ်မိဘို့ ကိုယ့်လွတ်မြောက်မှုပန်းတိုင်ကို မမေ့မပျောက် ဘဲ ပန်းတိုင်ကို ရောက်နဲ့မရောက် စူးစမ်းသင့်ပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်က ပန်းတိုင်မရောက်ဘဲနဲ့ သူများကို လမ်းညွှန်မလုပ်ဘို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ လူ့လွတ်မြောက်မှုကိုပဲ ညွှန်ပြတဲ့ဘာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်မြောက်မှုမရလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာဆီက ဘာမှမရဘူး-လို့ပဲ ပြောရပါမယ်။ လာဘ် ရသလိုလို။ ဂုဏ် ရသလိုလို။ အကျော်အစော ရသလိုလို။ သီလ ရသလိုလို။ ဈာန် ရသလိုလို။ တန်ခိုးကုဒ္ဓိ ရသလိုလို။ ဒါတွေ ရချင်ရမယ်၊ ဒါတွေရလည်း ဒါတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဆီကရတာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ရတာပဲ ဖြစ်တယ်။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားက ဒါတွေကိုမပေးဘူး။ ဒါကြောင့် ဒါတွေရတာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားဓမ္မဝန်ထမ်းဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေကို ဒါတွေနဲ့ နှစ်သိမ့်မပေးသင့်ဘူး။ နှစ်သိမ့်ပေးနေတာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေကို ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားဓမ္မမှာ ယစ်မှူးနေအောင် မှိုင်းတိုက်နေတာပဲ။ ဘာသာတရားဝန်ထမ်းတိုင်းလိုလိုပဲ သည်လိုတွေလုပ်တတ်ကြတယ်။ အဲဒါ ဓမ္မဝန်ထမ်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ဓမ္မကိုရော၊ လောကကိုရော ဖျက်ဆီးတာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ အဲသည်လို အဖျက်ဆီးမခံရဘို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ရပါမယ်။ ‘ငါ့မှာ ဘာသာတရား ဆည်းကပ်ဖို့ လိုအပ်တဲ့အကြောင်းတွေ ဘာတွေဖြစ်နေသလဲ’-လို့ပေါ့။ ကျောင်းဆရာ၊ ဆေးဆရာ ဆည်းကပ်တာလိုပေါ့။ ပညာသင်ချင်လျှင်၊ ဆေးကုခံချင်လျှင် ဆည်းကပ်ဖို့ပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပညာမဲ့နေလို့ ချွတ်ယွင်းတာ၊ မကျန်းမာနေတာ သည်လိုဖြစ်လျှင် ဒါလွန်မြောက်ဖို့ ချဉ်းကပ်ရမှာပေါ့။

ဘာသာတရားက ပေးမည့် လွတ်မြောက်မှုက ချွတ်ယွင်းနေတယ်-လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုမြင်လျှင် ဘာသာတရားထံ ဆည်းကပ်ရမှာပဲ။ ဘာသာတရားဆည်းကပ်သူဟာ ‘အဖော်ကောင်းလို့ ကျောက်မြောင်းပါတယ်’-ဆိုတာမျိုး မဖြစ်ဘို့ အလွန်ပဲ လိုအပ်လှပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟာ ကိုယ့်မှာဖြစ်နေတဲ့ ပြုပြင်စရာကို ကိုယ်တိုင် သိသူလည်း ဖြစ်ရပါမယ်။ ကိုယ့်မှာဖြစ်နေတဲ့ ပြုပြင်စရာမျိုး ပြုပြင်ပေးနိုင်တဲ့ဆရာကို ရွေးချယ်ဆည်းကပ်တာမျိုး လုပ်ရပါမယ်။ ဆရာရဲ့ ပြုပြင်ဖို့

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

သင်ကြားချက်ကို နာခံသူလည်း ဖြစ်ရပါမယ်။ နာကြားရသမျှကို နားလည်အောင် ဆင်ခြင်သူလည်း ဖြစ်ရပါမယ်။ ဆင်ခြင်လို့ပေါ်လာတဲ့ ဓမ္မပုံအတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်အဖြစ်များအောင် လေ့ကျင့်သူလည်း ဖြစ်ရပါမယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ ဒါတွေလုပ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ လူအများစုကို အမှန်တကယ် အကျိုးများစေချင်လျှင် သည်လိုတွေလုပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြောခဲ့ပြီးတဲ့ အချက်ငါးချက်နဲ့ ပြည့်စုံသူဖြစ်လျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ပြီ။ အဲသည်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟာ ‘တစ်ယောက်ဆိုတစ်ယောက်၊ လောကထဲမှာ ပေါ်ပေါက်နေလျှင် ‘လူအများစုကို တကယ် အကျိုးများစေမှာပဲ’။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟာ လောကလူသားကို ကျူးကျော်စော်ကားမဖြစ်ရအောင် စောင့်စည်းတယ်။ ပြီးတော့ လောကလူသားကို ကူညီယိုင်းပင်း စောင့်မတယ်၊ စောင့်ရှောက်တယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟာ သူလည်းကောင်းတယ်၊ လောကလူသားကိုလည်း ကောင်းစေတယ်။ သည်လိုကောင်းတာဟာ သူသည်လို ကောင်းတဲ့အကြောင်းနဲ့ သူများကိုလည်း ကောင်းစေတဲ့အကြောင်း၊ သူကပြောတာ မကြားရပေမဲ့ လူတွေဟာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မြင်နေကြရတာဆိုတော့ မသိလို့ မဖြစ်ပါဘူး။ ပြီးတော့လည်း လူတွေဟာ ကိုယ်ကကောင်းတာ မလုပ်နိုင်ဦးတော့တောင်မှ ကောင်းတာလုပ်တာကိုတော့ အားကျကြတာပါပဲ။ အားကျတယ်ဆိုတာ ချဉ်ခြင်းဖြစ်တာပါ။ ချဉ်ခြင်းဖြစ်သူကို ကောင်းတာလုပ်စေဖို့အတွက် တွန်းအားဖြစ်လို့ ချဉ်ခြင်းဖြစ်သူထံ ‘ကောင်းတာလုပ်မှု’ ကူးစက်ခံရတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ကောင်းတဲ့အစားအစာ အဝတ်အဆင်နဲ့ ပစ္စည်းပစ္စယ အသုံးအဆောင်တွေ ကို လူတွေတွေ့ရလျင် အားကျကြတာပါပဲ။ အားကျလို့ သုံးရအောင်ကြိုးစားပြီး၊ သုံးရပြီးသွားလျင် အဲသည်သုံးရတာ ‘ဝသီ’ဆိုပြီး မကောင်းတာပြန်သုံးချင်တယ် ဆိုတာမျိုး ထုံးစံတောင် မရှိပါဘူး။ ကောင်းထက်ကောင်းကိုသာ လှမ်းကြမြဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အဲသည်လို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟာ ‘တစ်ယောက်ဆိုတစ်ယောက်’ ပေါ်ပေါက်တာ အမှန် အကျိုးများမှာပါ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟာ သူစိတ်မညစ်သလို သူများကိုလည်း စိတ်ညစ်စရာ မလုပ်မိအောင် စောင့်စည်းတယ်။ သူပျော်ရွှင်ငြိမ်းချမ်းသလို သူများကိုလည်း ပျော်ရွှင်ငြိမ်းချမ်းအောင် စောင့်မတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ရဲ့ ပြဿနာကိုင်တွယ်မှုတွေဟာ တွေ့ရသူကို ရင်ထဲမှာချောင်ချိတဲ့ ခံစားမှုကိုပဲ ဖြစ်စေပါတယ်။

ပြီးတော့လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရဲ့ သည်-လူသားအပေါ် စောင့်စည်းမှုနဲ့ စောင့်မမှုလုပ်တာလည်း ဗုဒ္ဓဘုရားမျက်နှာထောက်ပြီး လုပ်တာမဟုတ်ဘဲ၊ သူများအပေါ် စောင့်စည်းမှုနဲ့ စောင့်မမှုလုပ်တာဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စောင့်စည်း၊စောင့်မလုပ်တာဖြစ်ကြောင်း သိနေလို့ပဲ။ သူများအပေါ်လုပ်တာကို ကိုယ့်ကိုယ်အပေါ်လုပ်တာ-လို့ သူက ဘယ်လိုမြင်လို့လဲ မေးစရာပါ။

ကိုယ်က လူသက်တမ်းကို ဖြတ်သန်းကျော်လွှားနေတဲ့အခါ ကိုယ့်တစ်ယောက်တည်း ထီးထီးကလေး ကျော်လွှားနေတာ မဟုတ်ဘူး။ လူ

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

အများနဲ့ လက်တွဲကျော်လွှားနေရတာ ဖြစ်တယ်။ သည်တော့ ကိုယ်ချည်း ဒေါင်ဒေါင်မြည် ရပ်တည်နေလို့ မပြီးဘူး။ ကိုယ့်အဖော်တွေ လဲကျကုန် ကြလျင် ကိုယ့်ရဲ့ အထီးတည်းရပ်တည်နိုင်မှုဟာ ဘာအသုံးကျမှာလဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်လဲမကျအောင်လည်း အားထုတ်ဖို့ လိုတယ်။ သူများတွေ လဲမကျအောင်လည်း ယိုင်းပင်းအားထုတ်ဖို့ လိုတယ်။ သည်တော့ သူများ တွေလဲကျအောင် နှောင့်ယှက်တာဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လဲကျအောင် ဆောင်ရွက်တာပဲလို့လည်း မြင်တယ်။ သည်တော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရဲ့ စောင့်စည်းစောင့်မှုဟာ ဘယ်သူရဲ့ ဆုလာဘ်ချပေးတာရရှိဖို့ မျှော်လင့် ချက်ရဲ့ မီးထိုးပေးချက်မျှ မပါတဲ့ အလုပ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဘယ်ပယောဂမှမပါတဲ့ အလုပ်ဟာ ‘လွတ်လပ်သူတွေရဲ့အလုပ်’ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်အလုပ်ဟာ မြင်ရကြားရသူကို ရင်ချောင်စေတဲ့ ခံစားမှု ကို ခံစားစေရပါတယ်။ ကမ္ဘာမှာ ပယောဂနဲ့ စောင့်စည်းစောင့်မကြသူ တွေကိုတောင် လူတွေ အားကျကြရပါတယ်။ အာဖရိက-က ဒေါက်တာ ရွှိက်ဇာ၊ အိန္ဒိယက မာသာထရီဇာ၊ ဂိုအာက ဂျက်ဆူအစ်၊ မြန်မာပြည် မြောက်ဖျားက မော့စ်။ သည်သူတွေဟာ တောင်ကြိုတောင်ကြား ဆင်းရဲ သူများကို စောင့်စည်းစောင့်မသူများပါပဲ။ သူတို့ဟာ ဘုရားသခင်ဆိုတာ ရဲ့ မျက်နှာရအောင် လုပ်သူတွေဖြစ်လျက် ဂုဏ်ပြုချီးမွမ်း ခံကြရပါတယ်။ ဘယ်ပယောဂမှမပါဘဲ ကိုယ်ပိုင်စိတ်ဓာတ်သက်သက်နဲ့ လုပ်သူဆိုလျင် လူတွေ တကယ်အားကျကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားရဲ့ သင်ကြားချက်ဟာ လူ့ဆက်ဆံရေးရဲ့ ပဓာနအချက်က သွေခွါလွင့်ပါးသွားတာမျိုး မဖြစ်အောင် မြင်ပြပေးတဲ့

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

သင်ကြားချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စောင့်စည်း၊စောင့်မလုပ်တာဟာ နတ်ပူး၊စုန်းပူး၊ဘုရားပူး၊နောင်ဘဝပူးနဲ့ လုပ်တာ မဟုတ်တဲ့အတွက် ‘ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ဒဿနအမြင်’ဟာ လူအများစုကို အမှန်တကယ် အကျိုး ကျေးဇူးများစေမည့် အလုပ်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြရပါတယ်။

ကျန်တဲ့ ဆွေးနွေးချက်ကလေးတွေအတွက် ဆက်လက် တင်ပြ ပါဦးမယ်-

‘ဘာသာတရားဆိုတာ လူတစ်ဦးချင်းစီ တစ်ယောက်ချင်းစီအ တွက် ပိုပြီးဖြစ်ဟန်တူပါတယ်’-ဆိုတာ မမှန်ပါဘူး။ သည်လိုထင်တာဟာ ရူပါရူပတရားကို ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့တရားလုပ်ပြီး အားထုတ်မိရာက ထွက်လာတဲ့ အထင် ဖြစ်ပါတယ်။ (ရူပါရူပတရားဆိုတာ ရူပနဲ့အရူပကိုပေါင်းပြီး ပါဠိလို ခေါ်တာပါ။ ရုပ်အဓိကနဲ့ နာမ်အဓိကတူရူပပြုတာကို ဆိုတာပါ)။

ကိုယ့်စိတ်ငြိမ်အောင် လုပ်တာဟာ ရူပတရား၊ ကိုယ့်စိတ်နဲ့ အသိ ခံရတဲ့ အာရုံတွေ အရှိမဟုတ်အောင် လုပ်တာက အရူပတရား ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါတွေပွားလျင်တော့ ‘ကိုယ်ပဲ ငြိမ်းချမ်းသလိုဖြစ်မှာ’-ကြောင့် ဗုဒ္ဓ တရားဟာ တစ်ဦးချင်းစီအတွက်ဖြစ်ဟန် ရှိပါတယ်။ အကဲဖြတ်ရတာပါ။

ကောင်းမှုလုပ် နောင်ဘဝအကျိုးရ-ဆိုတာလည်း တစ်ယောက် ကောင်းဖြစ်နေတယ်ဆို မဟုတ်လား။ ဒါကလည်း ဗုဒ္ဓတရား မဟုတ်ပါ ဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း တစ်ဦးချင်းအကျိုးအတွက်လို့ ထင်ရတာမျိုး ဖြစ် ပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့တင်ပြချက်အရ မဟုတ်ကြောင်းပေါ်လွင်ပြီး ဖြစ်လိမ့်မယ် မျှော်လင့်ပါတယ်။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

‘ဓမ္မဝိဟာရီက ခေတ်နဲ့ညှိပြီး ဘုရားက-ဒါမျိုးပြောတာ ဖြစ်လိမ့် မယ်လို့ ကိုယ့်အယူအဆနဲ့ ကိုက်ညီတာတွေပဲ ပြောနေတာ’-မဟုတ်ပါ ဘူး။ ဘုရားရဲ့ ပြောဟောချက်တွေကို တစ်ကွက်ခြင်းမှာ ‘ကြည်ညိုမှုအ ပြည့်နဲ့’ လေ့လာတာထက်၊ ‘ဘာပြောသလဲ’-သိဖို့ကို လေ့လာတဲ့အခါ ဘုရားဟောဆိုတာထဲမှာ ‘ရှေ့နောက်ဘဝတွေ ဖြစ်နဲ့ မဖြစ် မယူရဘူး’- လည်း ပြောတယ်။ ဇာတကတို့လိုဟောချက်မှာကျတော့ ဖြစ်ခဲ့ကြောင်အတိ အလင်းပြချက်တွေလည်း ရှိတယ်။ ဒါ-ဘယ်လိုလဲ။

‘ဘုရားက သာမန်လူ မဟုတ်ဘူး။ ဘုရင်ဆိုတဲ့လူပင် စကားနှစ်ခွဲ မပြောကြောင်း’ ပြောစမှတ်ရှိတယ်။ ဘုရားက ဘုရင်ထက်မနှိုင်းသာအောင် အယူအမြင်မှာ သာလွန်မြင့်မြတ်တယ်။ ဘုရားဟာ သည်လို မပြောရဘူး၊ ဘာကြောင့် သည်လို ရှိနေရတာလဲ၊ တစ်ခုကို ရှင်းရမယ်၊ အဲဒါ ဘယ်ဟာ လဲ။ သည်တော့ ဇာတကနဲ့ သုတ္တ-

‘သုတ္တက ဘုရားဟော၊ဇာတက-က ဘုရားဟောကို ထပ်ဖွင့်ထား တဲ့ အဋ္ဌကထာဟော’။

သည်မှာ ဘယ်ဟာ ပယ်ရမှာ ရှင်းလာတယ်။ သည့်ထက် တိုး တက်ကြည့်လိုက်တော့လည်း ဘုရားရဲ့ဒဿနဟာ ‘အရိယ သစ္စာ’-ပဲ။

အရိယသစ္စာ-ဟာ ‘ကမ္မဒဿန’-ပဲ။ ‘ကံနဲ့ ကံရဲ့အကျိုး’-ဟာ ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’၊ အဲဒါတွေရဲ့အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ‘ကိလေသာတွေ’-ဟာ ‘ဒုက္ခသမုဒယ အရိယသစ္စာ’။ အဲဒါတွေအားလုံး ‘ငြိမ်းချမ်း ကျွတ်လွတ် သွားတာ’-ဟာ ‘ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာ’။ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြား သိအောင် ‘သမ္မာတဲ့ အမြင်၊အတွေး၊ အပြော၊အလုပ်၊အနေ၊ ကြိုးစား၊ နိုးကြား၊စိတ်ထား’-သည်ရှစ်ချက်ဟာ ‘ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနီပဋိပဒါ အရိယ သစ္စာ’-ဖြစ်တဲ့ ‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာ’-ပဲ။

သည်တော့ အရိယသစ္စာ-ဟာ‘ကံ-ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်းနဲ့ ကံ-ချုပ်
ရာချုပ်ကြောင်း’ အချက်လေးချက်ပဲ မဟုတ်ပါလား။

ဘုရားရဲ့ သုတ္တဟောချက်တွေထဲမှာလည်း ရှေ့နောက်ဘဝ ဖြစ်
နဲ့မဖြစ်ဟောချက်တွေ ရှိနေသလိုလည်း ရှိပြန်တယ်။ ဒါတွေကို ဘယ်လို
ရှင်းမလဲ။ သုတ္တဟောချက်တစ်ခုဟာ ‘နိဒါန်း’-ရှိမယ်၊ ‘နိဂုံး’-လည်းရှိမယ်။
‘ကိုယ်ထည်’-လည်း ရှိမယ်။ ကိုယ်ထည်ဟာ သည်သုတ္တရဲ့ မပြောင်းလဲ
တဲ့အရာ ဖြစ်ရမယ်။ အချို့နဲ့အအုပ်တွေမှာတော့ ဆောင်သူဘာဏကတို့ရဲ့
လှပအောင် ကိုယ်မြင်တာကို ထည့်နိုင်ကြတာပေါ့။

သုတ္တတွေကို လေ့လာတဲ့အခါ ဘာဏကတွေရဲ့ အတိမ်အနက်
အလျောက် တချို့မှာ နိဒါန်းအချို့က အထူးကြီးဖြစ်နေပြီး၊ ကိုယ်ထည်က
သေးငယ်၊ နိဂုံးကလည်း သေးငယ်တယ်။ တချို့ကျတော့ နိဂုံးအအုပ်က
ကျယ်ပြောပြီး၊ ကျန်တာက ငယ်နေပါတယ်။ ခေါင်း၊ခြေ၊ကိုယ် သည်သုံးခု
ဟာ အချိုးမျှနေတာ ဖြစ်ရမှာဖြစ်ပေမဲ့ ခြေသေး၊ခေါင်းကြီး၊ကိုယ်ငယ်၊
ခေါင်းသေး၊ခြေကြီးပြီး ကိုယ်ငယ်--အစစတွေ သည်လိုဖြစ်နေတာတွေ
တွေ့နိုင်ပါတယ်။

ဒါတွေကြည့်ပြီး ဘုရားရဲ့ဒဿနအမှန်ဟာ ဘာဖြစ်တယ်-လို့
ကောက်တဲ့အခါမှာ ‘ဘုရားဟော’-ဆိုတဲ့ စာတွေကိုချည့်ကြည့်ပြီး ဘုရား
ဟောကြားချက်ဆိုတာ တစ်ခုကိုပယ်မယ်ဆိုလျှင် ကိုယ့်လိုအင်ဆန္ဒနဲ့ မ
ကိုက်ညီတာနဲ့ ပယ်တယ်မလုပ်ဘဲ၊ သည့်ထက်အားသာတဲ့ ဘုရားဟော
ထောက်ပြစရာတစ်ခုနဲ့ပဲ ပယ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကလည်း ဓမ္မဝိဟာရီရဲ့

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

အမည်ကို ဘေးလူတစ်ဦးက မသိနိုင်တာဆိုတော့ ခေတ်နဲ့ မညီတဲ့ ဘုရားဟောတွေကို ‘ဒါ-ဘုရားမဟောနိုင်ဘူး’-လို့ ပယ်တယ်ထင်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့တော့လည်း ခေတ်ကပြလို့သိရတာနဲ့ မညီလို့ ပယ်တာရှိပါတယ်။ တချို့အကြောင်းအရာတွေဟာ ပိဋကတ်ထဲ ဝင်ပါနေတယ်။ အဲသည်လိုဝင်နေလျင် ‘ဘုရားဟော’-လို့လည်း လုပ်လွယ်ကြပါတယ်။

ဥပမာ-လနတ်သားက ရာဟုအသူရိန်ရဲ့ အဖမ်းခံရလို့ ဘုရားကို လှမ်းတိုင်တဲ့ ‘နမော တေ ဗုဒ္ဓ ဝီရတ္ထ၊ ဝိပ္ပမုတ္တာသိ သဗ္ဗဓိ၊ သမ္မာစ ပဋိပန္နောသ္မိ၊ တဿ မေ သရဏံ ဘဝ’-ဆိုတဲ့ ပညာရှင်တွေ ရွတ်နေကြတဲ့ အဆောင်မန္တာန်ဆိုပါတော့။ အဲဒါ သံယုတ္တနိကာယ်ပါဠိတော်မှာ ပါနေတယ်။ အဲသည်မှာ လကြတ်တာဟာ ရာဟုအသူရိန်နတ်ဖမ်းတာလို့ လုပ်ထားတယ်။ လကလည်း နတ်လို့ ပြောထားတယ်။ လနတ်ကို အသူရိန်နတ်က ဖမ်းတယ်ပေါ့။ ဒါပဲ ပြောရအောင်-

နတ်တစ်ယောက်ကို နတ်တစ်ယောက်ကဖမ်းတာ ဆိုလျင် တွက်ကြည့်လို့ ရပါ့ မလား။ အခုတော့ ပြီးခဲ့ပြီးတဲ့လကြတ်တာ ဘယ်နှစ်ခုရဲ့ ကြတ်ချိန် သိချင်သလဲ၊ နောင်ကြတ်မည့် ကြတ်ချိန်တွေ ဘယ်လောက် ကိုသိချင်သလဲ၊ တွက်လို့ရနေတယ်။

ပြီးတော့လည်း ဘုရား သည်အလုပ်မျိုး လုပ်သူလား။ ဘုရားရဲ့ အသိအမြင်ဒဿနနဲ့ အဲသည်အလုပ်က ဘယ်လိုပတ်သက်သလဲ။ ဘုရားဟာ သူများကိုကယ်မသူ ဟုတ်လို့လား။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

တကယ်က ဘုရားဟာ ဘယ်သူ့ကိုမှ မကယ်မဘဲ ‘ညွှန်ပြသူ’-သာ ဖြစ်လို့ ဘုရားတရားတွေကို ‘ဒေသနာ(ညွှန်ပြချက်)’-လို့ ခေါ်ရပါတယ်။ သည်တော့ ဘုရားဟာ ‘ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်’ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာတွေကို ‘ဒေသက လုပ်တာလဲ’ဆိုတော့ ကိုယ့်ကို ကိုယ့်အမှုတွေမှာ မမြင်ဖြစ်ပြီး၊ အဲသည်အမှုတွေ ရစ်ပတ်ရှုပ်ထွေးပြီး မထွက်တတ်ရာက လွတ်မြောက်ဖို့ လမ်းညွှန်ပြသမှု ဒေသက-သာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သည်ဂါထာပါသုတ္တန်ဟာ ဘုရားဟောပါဠိသုတ္တန် မဟုတ်ဘူး-လို့ အတိအကျ တန်ဖိုးဖြတ်နိုင်တော့တာပါပဲ။ သည်တန်ဖိုး ဖြတ်ချက်ဟာ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် ‘အတ္တနောမတိ’လုပ်လိုက်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားဟောနဲ့ပဲ ဘုရားဟောဆိုတာတွေကို တန်ဖိုးဖြတ်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သည်လောက်နဲ့ ဆွေးနွေးချက်ရပ်ပါမယ်။

‘တပည့်တော်အနေနဲ့ ဘုရားကို သံသယရှိတယ်။ ရှေးကလူတစ်ယောက်ရဲ့ ဝါဒ၊ ခေတ်ရဲ့ယုတ္တိတွေနဲ့ တန်ပါ့မလားလို့’-လို့ ပြောစရာပါပဲ။ ပလေတိုတို့၊ အရစ္စတိုတယ်တို့ဆိုတဲ့ ပညာရှင်လို့ အများအသိခံရသူတွေရဲ့ ဝါဒတွေတောင် ခေတ်မှာ ယုတ္တိမဲ့တွေ တွေ့ရတယ် မဟုတ်ပါလား။

သည်လိုထင်လျင် ဗုဒ္ဓရဲ့ဒဿနတွေထဲ ဝင်ရောက်ပြီး ဆန်းစစ်ကြည့်သင့်ပါတယ်။ သည်လိုထင်ပြီး ဒါနဲ့လည်းကင်းအောင်လည်း မနေဘူး၊ လေ့လာတာလည်းမလုပ်ဘူး-ဆိုတာကတော့ ပိုဆိုးစရာပဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

တစ်ခုတော့ ပြောရပါမယ်။ ရှေးကဖြစ်တာနဲ့ ‘မမှန်နိုင်ဘူး’- ဆုံးဖြတ်လို့ မရတာတွေ အများအပြား ရှိမှာကိုလည်း ဆင်ခြင်ရမှာပါ။ ဒါကြောင့် သံသယကို ဦးစားပေးတာဟာ စွန့်လွှတ်ထိုက်ပြီး လက်တွေ့လာကြည့်တာ လုပ်ရမှာပါပဲ-လို့ ပြောရပါမယ်။

‘ဓမ္မဝိဟာရီသိထားတဲ့ တရားနဲ့ အဟောင်းလက်ခံထားတဲ့ လူတွေကြားမှာ တည်ဆောက်လို့ရပါ့မလား’။ သည်လိုတော့ တွေးစရာပါပဲ။ ဆန့်ကျင်နေတဲ့ ဝါဒနှစ်ရပ် ဖြစ်နေတော့ သည်လိုတွေးဖို့ ဖြစ်လာတာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့=

ဓမ္မဝိဟာရီတို့သိထားတဲ့ တရားက အဟောင်းအဟောင်း သိထားကြသူတွေနဲ့ အသိကို မပြိုင်ဆိုင်ပါဘူး။ ဓမ္မဝိဟာရီတို့သိထားတာက လက်တွေ့နယ်ကို မကျော်တာတွေပဲ သိတာပါ။ အဟောင်းသိသူတွေက လက်တွေ့နယ်ရဲ့ တစ်ဘက်မှာပါ။ သည်တော့ အသိချင်း ပဋိပက္ခ မဖြစ်ပါဘူး။

ဘာသာရေးသမားတွေဟာ ‘လက်တွေ့လွန်ဝါဒီ’တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဓမ္မဝိဟာရီတို့က ‘လက်တွေ့ဝါဒီ’-ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ခေတ်ဟာ ‘ဘဝ’မရှိတဲ့ သဘောတရားကို ‘အမြဲ’-ဆိုပြီး ဟစ်ကြွေးနေပါပြီ။ သည်ဟစ်ကြွေးချက် သရုပ်ပေါ်လာပြီဆိုလျှင် ဓမ္မဝိဟာရီတို့ ‘ဘာသာတရား တည်ဆောက်မှု’ အောင်မြင်မှာပါ။ ဟစ်ကြွေးတဲ့ခေတ်ကို မမီကြသေးလျှင်တော့ ကြာဦးမှာပေါ့-လို့ပဲ ပြောပါရစေ။

‘ရှေးဝါဒတစ်ခုဟာ ပြည့်စုံပြီလား၊ ပြပြင်ဖို့မလိုဘူးလား’။ သည်လိုလည်း တွေးစရာရှိတာပေါ့။ ဟိုရှေးကတည်းကသိခဲ့တဲ့ သင်္ချာအသိတွေ၊ ဂြိုဟ်တွေလည်ပတ်နေတဲ့ အသိတွေဟာ ရှေးကျတာနဲ့ မပြည့်စုံဘူးထင်လို့ မရတာ သိရပါမယ်။

ရှေးကဖြစ်ဖြစ်၊ နှောင်းမှဖြစ်ဖြစ်၊ လူမှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ စနစ်ရဲ့ အမှန်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်တာဖြစ်ပြီ ဆိုလျင်တော့ ရှေးကျတာနဲ့ အိုပယ်ထဲ ထည့်ဖို့ သံသယဝင်တာကောင်းမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဟိုရှေးပဝေသဏီက လူတွေဟာ အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို တစ်ခုလို့ သိခဲ့တယ်။ နှစ်ခုကိုလည်း နှစ်ခုလို့ပဲ သိခဲ့ကြတာပဲ။ အဲသည် ကိန်းနှစ်ပါးကို ရောလိုက်လျင် သုံးခုဖြစ်တာလည်း သိကြတာပေါ့။ ဒါကို အခုလည်း အခြေခံ လက်ခံချက်တွေကလည်း ရှေးကအတိုင်းပဲဆိုတော့ အဲသည်နှစ်ခုရဲ့ ရောလို့ရတဲ့အဖြေကလည်း အလျင်ကအတိုင်း သုံးခုပဲဖြစ်တယ် မဟုတ်လား။

အခြေအနေတွေက ခေတ်နဲ့ရှေး မတူအောင် ပြောင်းသွားလျင်တော့ ဖြစ်တည်ချက်ကျ တူပါတယ်-လုပ်ချင်လို့ရမှာ မဟုတ်ပေမဲ့ အခြေအနေချင်းတူလျင် ဖြစ်တည်ချက်ကလည်း ရှေးနဲ့ခေတ် ဘယ်ခြားလို့ ရပါမလဲပေါ့။

ရှေးကလည်း ကိလေသာဟာ ဝိပါက်ကြောင့်ဖြစ်ပြီး၊ ကံဟာ ကိလေသာကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဝိပါက်ဟာလည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်။ အခုလို ခေတ်ပြောင်းသွားတော့ ကိလေသာဟာ ဘုရား၊နတ်တွေ ဖန်ဆင်းလို့ ဖြစ်နေပြီလား။ ကံ-ကလည်း လုပ်သူကလုပ်လို့ ဖြစ်နေပြီလား။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဝိပါက်ကလည်း ကံ-မလုပ်ဘဲ သူ့ဖာသာသူ ဖြစ်ပေါ်နေပြီလား။ ဒါဆိုလျှင် တော့ ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ ‘သံသရာ’-ဆိုတာနဲ့ ‘ဒုက္ခ’ဆိုတာဟာ ပြင်စရာ ဖြစ်မှာပဲ။

ဒါပြင်ရလျှင် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းနဲ့ ဒုက္ခငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်လည်း ပြင်ဖို့ လိုကောင်း လိုမှာတွေပေါ့။ ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်းလည်း တမျိုးတဖုံ ပြောင်းလဲ စရာရှိတာပေါ့။

သည် အခြေအနေတွေက ခေတ်နဲ့ ရှေးမှာ အတူပဲဖြစ်နေတော့ ဘုရားသျှင် အရိယသစ္စာဟောချက်တွေဟာ ပြင်စရာမရှိ ဖြစ်ပြီပေါ့။ ဒါကို သည်လောက်ပဲ ပြောရမှာပါ။

‘ဘာသာတရားဆိုတာ ကြည်ညိုဖို့လား၊ မှီခိုဖို့လား၊ မှီခိုဖို့ ဖြစ်စေ ချင်တယ်’-လို့ ဆွေးနွေးထားပါတယ်။ သည်နှစ်ခုကို ခွဲကြည့်မနေစေချင် ပါဘူး။ မကြည်ညိုဘဲ မှီခိုတာ ကောင်းပါ့မလား။ ကြည်ညိုတယ်ဆိုတာ လေးနက်တဲ့ယုံကြည်တာရဲ့ နာမည်ပါ။ မယုံကြည်ဘဲ ဘယ်လိုမှီခိုမလဲ။ မမှီခိုဘဲလည်း ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ယုံကြည်မလဲ-လို့ပါ ပြန်မေးလို့ရပါတယ်။ ယုံကြည်တာ မှီခိုဖို့၊ မှီခိုတာ ယုံကြည်လို့ပါပဲ။

တစ်ခုတော့ရှိတယ်၊ ကြည်ညိုရဲ့အနက်ကို ‘ယစ်မူးမှု’-နဲ့ ညီမျှခြင်း လုပ်လျှင်တော့ မှီခိုဖို့-ဖြစ်စေချင်တယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ ဘာသာတရားဟာ တကယ်တော့ ‘လမ်းညွှန်ချက်’ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ လမ်းသွားသူအတွက် လမ်းညွှန်အဖြစ် မှီခိုရမှာပါပဲ။ ဒါလည်း လမ်းညွှန်မှန်လို့ ယုံကြည်တယ်- ဆိုတဲ့ ကြည်ညိုမှုရှိမှ ဖြစ်မှာပါ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဘာသာတရားကို ကြည်ညိုဖို့ မဟုတ်ဘူး-လို့ လုပ်မဖြစ်တဲ့စကားလုံး ပြောင်းပေးရပါမယ်။ ယစ်မူးဖို့မဟုတ်ဘဲ ကြည်ညိုမိခိုဖို့ ဖြစ်စေချင်တယ်-လို့ပေါ့။ ဒါလည်း သည်လောက်နဲ့ပဲ ကျေနပ်စေချင်ပါတယ်။

‘နောင်ဘဝရှိမရှိ ပြဿနာကို ဘုရားပြောခဲ့တယ်ဆိုတာနဲ့၊ ပြီးလျင် အနာတခြားဆေးတခြား ဖြစ်စရာရှိလို့ သည့်ထက် ရှင်းပြသင့်ပါတယ်’-ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်နဲ့ ရေးထားတာ တွေ့ရပါတယ်။

တကယ်တော့ ဓမ္မဝိဟာရီက ဘုရားနဲ့စာလျင် အနုမြူလောက်ပဲ ရှိသူပဲ။ လူတွေက ဓမ္မဝိဟာရီကိုးကွယ်တာ မဟုတ်ဘဲ ဘုရားကိုးကွယ်ကြတာ။ ဘုရားပြောခဲ့တယ်-ဆိုတာတောင် နားမထောင်ချင်လျင် တို့ပြောလည်း မောရုံရှိမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရားက ဘယ်သူ့ကို ဘယ်မှာပြောခဲ့ကြောင်း ဘယ်ပါဠိ၊ ဘယ်သုတ်၊ ဘယ်နိကာယ်မှာလို့ တို့ပြောနေရတာပေါ့။

မင်းတို့လည်း ဘုရားနဲ့စပ်လို့ ယုံကြည်ရင်းကနည်းတော့ ဘုရားပြောခဲ့တယ် ဆိုလည်း မလေးမနက်ဖြစ်တာအတွက် ဝမ်းနည်းရတာပဲ။ ဒါ-ထားပါတော့။

ဘုရားကို ကိုယ့်ခေါင်းဆောင်နေရာမှာထားပြီး ဘဝခရီး ချီတက်နေသူဖြစ်လျင် သည်စကားကို ‘အနာတခြား ဆေးတခြား’-လို့ မမြင်သင့်ဘူး။ ဘုရားက ဒါကို မပြောဘူးတဲ့လား၊ ဒါကို တို့ကယူနေကြသလား၊ တို့က ဘာကြောင့်ယူနေကြတာလဲ။ တို့ယူတာဟာ တို့ရဲ့အယူအမြင်ရေး

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ရာမှာ ခေါင်းဆောင်တင်အထားခံရတဲ့ ဘုရားနဲ့ လွဲနေပါပြီလား။ သည်တော့ တို့က ဘယ်လိုပြင်ယူမလဲ။ ဘုရားယုံရင်းရှိလျှင် သည်လို ပြာပြာ သလဲ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားစွာ တွေးခေါ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုတော့ ‘လိပ်ကျော ကြောင်ကော်’-တာလို ‘ပြောင်ချော်ချော်’ကြီး ဖြစ်ရတော့တာ ပေါ့။

သည်လိုမေးခွန်းမပေါ်ဘဲ ငြိမ်သက်ပြီး မတုန်မလှုပ် ဖြစ်နေတာဟာ မင်းတို့ခေါင်းထဲမှာ ဘုရားဟာ ခေါင်းဆောင်နေရာမှာ မရှိဘဲ ခေတ်သစ်အသိပဲ မင်းတို့ခေါင်းရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်နေတာကို ဖော်ပြတာပဲ။ ခေတ်ရဲ့အသိဟာ မင်းတို့ကို လုံခြုံစေတယ်ဆိုလျှင် ပြီးတာပါ။ သည်လိုမဟုတ်လျှင် သူ့ပြောစကားကြားရလျှင် အလေးထား ခေါင်းထောင်ကြည့်သင့်တယ်။

ဘာကြောင့် ဒါတွေ မပြောတာတဲ့လဲ၊ ဘယ်လိုမြင်လို့ ဒါတွေ မပြောတာတဲ့လဲ။ မပြောတာက ဒါတွေဆိုလျှင် ပြောတာက ဘာတွေလဲ။ သည်လိုမေးခွန်းတွေနဲ့ ဆံပင်မွေးညှင်း တစ်ပင်မကျန် ထောင်ထလာအောင် မေးခွန်းအဖြေတွေ ရှာရမှာပဲ။

ကိုယ့်လမ်းညွှန် ဘာတွေပြောသလဲလည်း မသိ။ သိတဲ့ ပြောတယ်ဆိုတာလည်း မယုံလို့ အလေးထားမကြည့်။ သည်တော့လည်း အဲသည်လမ်းညွှန်ဟာ ဘာကို လမ်းညွှန်တော့မှာလဲပေါ့။ လမ်းညွှန်တာလည်း နားမထောင်တော့ ဘာကြားတော့မှာလဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

တကယ် နောင်ဘဝဖြစ်၊မဖြစ် မပြောရခြင်းအကြောင်းကို (၁၀) ချက်လောက် ပြောတယ်။ အဲသည်ပြောတာလည်း အလေးမထားတော့ နားမလည်ဘူးပေါ့။ ပြီးတော့ နောင်ဘဝဖြစ်၊မဖြစ်ကို မပြောပေမဲ့ ပြောတဲ့သစ္စာ ကျတော့ ကြားတောင် မကြားတော့ဘူး။

‘အရိယသစ္စာလေးပါး’-ကိုပဲ လူတွေကိုပေးတာပါ။

လူတွေက သည်-အရိယသစ္စာလေးပါး မသိတော့ မိစ္ဆာဖြစ်ကြ ပြီး၊ ရှေ့နောက်ဘဝဖြစ်၊မဖြစ်နဲ့ နှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို မယူဘဲမနေ နိုင်ဖြစ်ကြပြီး ဘုရားက ‘မဖြစ်ဘူး’-လို့ သူမယူကြောင်း-ပြောပေမဲ့ ‘မဖြစ် ဘူး’-ယူသူဟာ ဘုရားကိုးကွယ်တယ်ဆိုပြီး ဘုရားမယူတဲ့ မဖြစ်ဘူး-ဆိုတဲ့ အယူကို ယူနေတာပါပဲ။ ဘုရားက ‘ဖြစ်တယ်’-ဆိုတဲ့အယူကို သူမယူဘူး- ပြောပေမဲ့လည်း ဖြစ်တယ်-လို့ အယူရှိသူဟာ ဘုရားကိုးကွယ်ပြီး ဘုရား မယူတဲ့ ဖြစ်တယ်-ဆိုတဲ့အယူကို ယူနေတာပါပဲ။ အံ့ဩစရာကောင်းတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုသူတွေပါပဲ။

သူတို့ဆရာဖြစ်တဲ့ ဘုရားက မယူဘူး-ဆိုတဲ့ အယူတွေကို သူတို့ က ဘာဖြစ်လို့ ယူနေကြတာတဲ့လဲ။ ဘုရားကပြောခဲ့တဲ့ ယူဖို့ပြောခဲ့တဲ့ အရိယသစ္စာတရားကို မသိကြတာတွေဖြစ်ပြီး နှစ်ခုလုံး ဘုရားမယူတာ တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဖြစ်တာ-မယူလျင် ဘုရားဟာ မဖြစ်တာယူမှာပဲ၊ မဖြစ်တာမယူလျင်လည်း ဖြစ်တာကို ဘုရားယူမှာပဲလုပ်ပြီး အရိယသစ္စာ ကို မယူတတ်လို့ နောင်ဘဝဖြစ်နဲ့ မဖြစ် တစ်မျိုးမျိုးကို ‘ယောင်ကန်းကန်း နဲ့ ယူနေကြတာ’ ဖြစ်ပါတယ်။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

တကယ် ဘုရားယူငင်ဟောပြောတဲ့ အရိယသစ္စာကိုသိလျှင် ဘုရား မယူငင်မဟောပြောဘူးဆိုတဲ့ နောက်,နောင်ဘဝ ဖြစ်နဲ့မဖြစ်အယူ တွေ ယူမိတာကို လက်လွှတ်သူတွေ ဖြစ်ကြမှာပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ‘ဘုရားဟောပြောတဲ့ အရိယသစ္စာတရားက လူမှမဟုတ်တာပဲ’။ သည်တော့ ဘုရားက ‘လူနဲ့ လူ့အကြောင်းဟောတာ မဟုတ်ဘူး’ ဖြစ်တော့တာပေါ့။

သည်လိုဆိုတော့ ‘ဘုရားရဲ့ ဘာသာတရားက ဘာနဲ့ဘာရဲ့အ ကြောင်း ဟောတဲ့ ဘာသာတရားလဲ’- မေးဖို့ ဖြစ်တာပေါ့။

‘လွန်ကျူးမှုနဲ့ လွန်ကျူးမှုရဲ့အကျိုးတွေဆိုတာ လူမှာ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေရဲ့ ဖြစ်ရာရယ်၊ အဲဒါတွေရဲ့ ဖြစ်ကြောင်းရယ်၊ အဲဒါတွေ ချုပ်ရာ ရယ်၊ အဲဒါတွေ ချုပ်ကြောင်းရယ်။ သည်လေးချက်ဟာ ဘုရားဟောတဲ့ အရိယသစ္စာလေးပါးဆိုတဲ့ ဘာသာတရား’-ပဲ။

သည်အရိယသစ္စာလေးပါးကို ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ မသိကြဘူး။ နာ မည် ရွတ်ပြနိုင်တဲ့အထိ လောက်ပဲ အများဆုံးသိကြတော့တယ်။ အရ ကောက်နိုင်တဲ့အထိ မရှိကြတော့ဘူး။ အလွဲလွဲအမှားမှားတွေပဲ ကောက် ကြတယ်။

‘လွန်ကျူးမှု’-နဲ့ ‘အဲဒါရဲ့အကျိုး’-ဟာ ‘လူမဟုတ်ပါဘူး’။ ‘လူက အဲဒါတွေဖြစ်တာ ခံရသူ’-ပါပဲ။

လွန်ကျူးမှုနဲ့ လွန်ကျူးမှုရဲ့ အကျိုးတွေ ဖြစ်ကြောင်းကလည်း ‘လူ မဟုတ်ပါဘူး’။ ‘လူကလည်း အဲဒါတွေရဲ့ အဖြစ်ခံရသူ’-ပါ။

လွန်ကျူးမှုနဲ့ အဲဒါတွေရဲ့အကျိုးတွေ ငြိမ်းရာဟာလည်း ‘လူ မ ဟုတ်ပါဘူး’။ ငြိမ်းကြောင်းလည်း ‘လူမဟုတ်ပါဘူး’။ အဖြစ်ခံတွေ’-ပါ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဒါ-နားလည်အောင်ဆိုလျှင် ပုံပြရပါမယ်။ ရောဂါ၊ ရောဂါဖြစ်ကြောင်းနဲ့ ရောဂါငြိမ်းရာ၊ ရောဂါငြိမ်းကြောင်း-လို့ပါပဲ။ သည်လေးချက်ဟာ လူမှာတည်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သည်လေးချက်ဟာ ‘လူမဟုတ်ပါဘူး’။ လူမဟုတ်လို့ ဒါတွေ ဘာဖြစ်ဖြစ် ပစ်ထားလို့ မဖြစ်ပါဘူး။ ရောဂါရှိလျှင် လူဒုက္ခခံရပြီ။ ရောဂါငြိမ်းလျှင် လူဒုက္ခအေးမှာမို့ ဂရုထားရပါတယ်။ အရိယသစ္စာလေးပါးဟာလည်း သည်အတိုင်းပါပဲ။ လူမဟုတ်ပေမဲ့ အလေးထားရတာပါ။

ဒါကြောင့် ‘အရိယသစ္စာသိသူဟာ လူကို အဖတ်မဆယ်ပါဘူး။ လူကို စကားမပြောဘူး-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပုခက်နဲ့ခေါင်းကြားအဖြစ် စကားမပြောပါဘူး။ အဲဒါက လူကိုပြောတဲ့ စကားပါ။ သည်လူ ဘယ်ကလာတယ်၊မလာဘူး ပြောတာဟာ လူကို အဖတ်ဆယ်တာပါ။ သည်လူ သေလျှင် ဘယ်သွားမှာ၊မသွားဘူးဟာလည်း သည်လို့ ပါပဲ။ သည်လို့ တွေးတာတွေဟာ ‘ဝိစိကိစ္ဆာကိလေသာ’ဖြစ်တယ်အထိ ပြောရတာတွေပါ။

လူပေါ်မှာ တစ်ခုကိုထောက်ဆပြီး ဖြစ်ပွားတဲ့အဖြစ်တရားကိုပဲ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်က စကားလုပ်ပြီး ပြောရပါတယ်။ ဒါမှလည်း သည်အဖြစ်တရားတွေကိုသိမှာ မဟုတ်လား။ သိမှလည်း အဲသည် မလိုလားစရာတွေကို မလိုချင်ဖြစ်ပြီး အဲဒါတွေ ဖြစ်ကြောင်းပယ်ပြီး အဲဒါတွေငြိမ်းမယ် မဟုတ်လား။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ လူ့အကြောင်းမပြောဘဲ လူအပေါ်မှာ အကြောင်းတစ်ခုထောက်ပြီး အဖြစ်တစ်ခုဖြစ်တာကိုပြောသူ-ဆိုတော့

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

သည်လူ ဘယ်လာနဲ့ မလာ၊ သည်လူ ဘယ်ကိုသွားနဲ့မသွား၊ သည်လူဟာ ရှိ၊မရှိ--အစစတွေ မပြောတော့ တာပေါ့။ ဒါတွေပြောတာဟာ ငြိမ်းချမ်း ဖို့အတွက် တည့်မတ်တဲ့လမ်း မဟုတ်ဘဲ လွဲမှားတဲ့လမ်း ဖြစ်တဲ့အတွက် ‘မိစ္ဆာ’-လို့ ပြောရတာပါ။

ဒါကြောင့် ဓမ္မဝိဟာရီတို့က သစ္စာပြနေတာဟာ ဘုရားရဲ့ နောင် ဘဝဖြစ်၊ မဖြစ် မယူပုံ ဖွင့်ပြနေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

‘ဘုရားပြောတာကလေး တပြပြနဲ့ ချီတက်နေတယ်’ မြင်တာဟာ ဖြင့် လိုနေတာဖြစ်လိမ့်မယ် ပြောလျှင် သည်ဆွေးနွေးချက်နဲ့စပ်ပြီး ပြန် လည်တင်ပြချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ သည်လောက်နဲ့ နိဂုံးချုပ်ပါမယ်။

‘တပည့်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ဗုဒ္ဓဘာသာအသုံးချပုံက အ မှားအမှန်ပေါ် မူမတည်ဘူး ထင်ပါတယ်’-ဆိုတာကို ပြောရပါမယ်။ သည်လို မဟုတ်ပါဘူး။ အမှားပေါ်မှာမူတည်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် အ သုံးချနေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမှားကို မသိလို့ အမှားအမှန်မူမထားဘဲ သုံးစားနေကြတယ် ထင်ရတာပါ။

သူတို့တတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာအမှန်တရားကို ရကြည့်ကြပါလား၊ ရလျှင် ယုံမှားခြင်းခပ်သိမ်း ငြိမ်းနေကြပါမယ်။ ငြိမ်းကြလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာထဲ ယစ်မှူးနေတာတွေ ဘယ်လုပ်မလဲပေါ့။

‘ဗုဒ္ဓရဲ့ဘာသာတရားဟာ သူ့အပေါ်မှာ လေ့လာဆန်းစစ်သူတွေ

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

အတွက် ပဲလား’-ဆိုလျှင် ‘ဟုတ်တယ်’-ပြောရမှာပဲ။ ‘ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ ဝိဘဇ္ဇာ ဝါဒဖြစ်တာ သိပြီးဖြစ်မှာပါ။ သည်လိုမဟုတ်ဘဲ ကြားတာကို ကြားတဲ့ အတိုင်းထားလျှင် ဘာမှ အနက်အဓိပ္ပါယ်လည်း သိမှာမဟုတ်တဲ့အတွက် လူ့ဘဝမှာ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရမှာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။

‘အန္တရာယ်ကြုံရာမှာ တရားကိုဆင်ခြင်ရွတ်ဖတ်ပြီး လွတ်တယ် ဆိုလျှင် အဲဒါ တရားကြောင့်လား’-ဆိုတာအတွက် ပြောရမှာက အဲဒါ တရားနဲ့မဆိုင်ပါဘူး။ တရားကို ပဋ္ဌာန်းကုထုံးလုပ်သူရဲ့ စိတ်အားနဲ့ပဲ ဖြစ် ကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒါကတော့ တရားမှမဟုတ်ဘဲ တစ်ခုခုရွတ်ဖတ် ဆင်ခြင်လည်း အတူပါပဲ။ အကျိုးပြီးတာ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဖြစ်လျှင် အဲသည် တစ်ခုခုနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ ပြုသူရဲ့စိတ်အားကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

‘ဗုဒ္ဓဘာသာအတွက် ရန်ဖြစ်နိုင်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်ဟာ ကိုးကွယ်မှုဟာ လေးနက်နိုင်ပါ့မလား’- ဒါအတွက် ပြောရမှာက သည်သူ ဟာ ဘာသာရေးအမူးသမားဖြစ်အောင် ဘာသာရေးပုခက်မှာတင်ပြီး လှုံ့ဆော်ခံရသူလို့ပဲ ပြောရပါတယ်။

သည်မျှနှင့် ဖြေကြားချက်များ မကျေနပ်လျှင် ခွင့်လွှတ်နိုင်ပါစေ။

ဉာဏ
ဓ မ္မ ဝိ ဟာ ရီ
၂၀ - ၁၂ - ၂၀၀၂

လွန်ကျူးမှုကို ဘယ်လိုနားလည်ရမလဲ?

အရှင်ဘုရား၊

တပည့်တော်အဖေက ပြောပါတယ်-‘လူရယ်လို့ဖြစ်လာလျှင် ပြောဆိုရမယ်၊ ဆက်ဆံရမယ်၊ ရုန်းကန်ရမယ်၊ ခံစားရမယ်၊ ’-- စသဖြင့် လုပ်စရာ၊ လုပ်သင့်တာ၊ လုပ်နေရတာ ပုံစံ(၈)မျိုးထက် မပိုဘူးပေါ့။ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးလို့ ခေါ်ကြောင်းလည်း ရှင်းပြပါတယ်။အဲသည် မလွဲမသွေ ကြုံတွေ့ ပြုလုပ်နေရတဲ့ ကိစ္စတိုင်း ကိစ္စတိုင်းမှာ ‘လွန်ကျူးမှု မရှိစေနဲ့’ မြတ်စွာ ဘုရားကလည်း ဟောတယ်၊ အရှင်ဘုရားကလည်း သည်လိုပဲ ပြောတယ် ပေါ့လေ။ တပည့်တော်ဦးလေးကလည်း အဲသည်အတိုင်း တစ်ခါ ရှင်းပြ ဖူးပါတယ်။ သူတို့ကတော့ တော်တော်လေး ကျေနပ်လက်ခံနေကြပုံပါပဲ။

တပည့်တော်အနေနဲ့ကတော့ မေးစရာလေး နည်းနည်း ရှိပါ တယ်။ မေးပါရစေ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို အသေးစိတ်မသိပေမဲ့ ကိုယ်ပြုလုပ်နေ တဲ့ တွေးတောကြံဆနေတတ်တဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ မဖြစ်မနေ ပြုမူနေမှု တွေလို့တော့ အကြမ်းဖျင်း နားလည်မိပါတယ်။

သည်နေရာမှာ ‘လွန်ကျူးမှု မရှိစေနဲ့’-ဆိုကတည်းက ‘လွန်ကျူး တယ်’-ဆိုတာ-

- ဘယ်လိုဟာကို ခေါ်ပါသလဲ။
- ဘယ်လောက်က လွန်ကျူးတာလဲ၊
- ဒါလောက်ဆိုလျှင်တော့ မလွန်ကျူးဘူးလား၊

လွန်ကျူးမှုရဲ့ အတိုင်းအထွာ သတ်မှတ်ချက်ကို သိချင်လာပါ တယ်။ ပြီးတော့-

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

အဲသည်အတိုင်းအထွာ သတ်မှတ်ချက်တွေကလည်း ဘယ်အချက်တွေအပေါ် တည်မှီနေပါသလဲ-စသဖြင့် ‘လွန်ကျူးမှုရဲ့စံ’-တွေကို ဉာဏ်မီသလောက် တွေးနေမိပါတယ်။

မိမိရဲ့ စိတ်ခံစားချက်ပေါ်မှာ တည်မှီနေပါသလား၊
ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ တုံ့ပြန်သတ်မှတ်မှုပေါ်မှာ တည်နေပါသလား၊
လူအများအကျိုးကျေးဇူးများ ဆိုတဲ့ အချက်အပေါ်မှာ စဉ်းစား
ရမှာလား၊

ကိုယ်ကျိုးဆိုတာနဲ့ နှိုင်းယှဉ်တွက်ချက်ရမှာလား၊
ဒါမှမဟုတ် ဘယ်လိုအခြေအနေ၊ ဘယ်လိုပတ်ဝန်းကျင်၊ ဘယ်
လိုခံစားချက် ရှိနေပါစေ ‘လွန်ကျူးမှု’-ဆိုတာ ဒါကိုခေါ်တာကွ-ဆိုတဲ့ ပုံ
သေသတ်မှတ်ချက် သီးခြားတည်ရှိနေပါသလား၊
‘လား’ပေါင်းများစွာ အဖေ့ကို မေးမိပါတယ်။ ငြင်းကြခုံကြ စကား
နိုင်လှကြပေါ့။ လိုရင်းတော့ မရောက်ပါဘူး။

တပည့်တော် ဥပမာတစ်ခု စဉ်းစားမိပါတယ်။ လွန်ကျူးမှုရဲ့ စံနှုန်း
တွေကို လည်း ကိုယ့်ဖာသာ သတ်မှတ်ကြည့်ပါတယ်။

လူတစ်ယောက် ညအမှောင်မှာ တစ်ယောက်တည်း ကားမောင်း
လာတယ် ဆိုပါစို့။ လူသွားလူလာလည်း မရှိ၊ ကားအသွားအလာလည်း
ပြတ်နေတဲ့ နေရာတစ်ခု ထားပါတော့။ လမ်းအလည်တည့်တည့်မှာ လူ
တစ်ယောက် မှောက်လျက်လဲနေပါပြီ။ ရှောင်သွားလို့လည်း မရ၊ လမ်းက
လည်း ကျဉ်း၊ မိုးကလည်း ရွာ။ တစ်ခုခု မဖြစ်မနေ လုပ်ရပါတော့မယ်။

- တက်နင်းပြီး မောင်းပြေးရမလား၊

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

- ဒါမှမဟုတ် ကားပေါ်ကဆင်းပြီး စူးစမ်းကူညီပေးရမလား။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ် သူနားရောက်မှ ဟန်ဆောင်နေတာကထပြီး ရန်ပြုလုယက်နေမှ ဒုက္ခ။
- တက်နင်းပြီး မောင်းပြေးရအောင်ကလည်း လူကောင်းဖြစ်နေလျင် မကောင်းပြန်ဘူး၊ ဘာလုပ်ရမလဲပေါ့။
- ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ကွာ၊ တစ်ခုခုရွေးချယ်ပြီး လုပ်လိုက်တော့မယ်၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးရလဒ်ကို ကျေကျေနပ်နပ်ကြီး ခံယူမယ်။ အဲသည်လို ဆုံးဖြတ်လိုက်ရမှာလား၊--

စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။

ကားဆရာ ရွေးချယ်တဲ့လမ်းက လွန်ကျူးမှု ဖြစ်နေပြန်လည်း မဟန်သေးဘူး။

ဒါကြောင့် တပည့်တော်အနေနဲ့ လွန်ကျူးမှုရဲ့ စံနှုန်းတွေကို သိချင်ပါတယ်။ တချို့ကိစ္စတွေက လွန်ကျူးတယ်၊ မလွန်ကျူးဘူးဆိုတာ ကြိုသိနိုင်လားပေါ့။ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးဆက်ကို ကြည့်ပြီးမှ ပေါက်ဖော်လုပ်ရမှာလားပေါ့။ ဒါမှမဟုတ် ကားမောင်းတဲ့လူ ကြုံတွေ့ရတဲ့ ရွေးချယ်ပြုလုပ်ရမဲ့ အခြေအနေမျိုးက မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲမှာ မပါဘူးလားပေါ့။ ဒါမှမဟုတ် တပည့်တော်ရဲ့ ဥပမာက လူ့လောကထဲမှာ မဖြစ်နိုင်တဲ့ မရှိနိုင်တဲ့ ဥပမာလားပေါ့။

(တပည့်တော် အရှင်ဘုရားကို မေးချင်တဲ့မေးခွန်းက အဲဒါပါပဲ။)

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

မေးမြန်းဆွေးနွေးသူသို့ ပြန်ကြားချက်

လွန်ခဲ့တဲ့ လလယ်ကျော်ကျော်ရက်ပိုင်းက ဦးရန်အောင်ယူလာတဲ့ စာနှစ်စောင် ဖတ်ရတယ်။ စာရေးသူလိပ်နဲ့ ဓမ္မဝိဟာရီလိပ် မပါပေမဲ့ ‘ဦးကျော်မြင့်တူ’က ရေးတဲ့စာဆိုတာနဲ့ ဓမ္မဝိဟာရီဆီရေးတဲ့စာဆိုတာ သိရပါတယ်။

ပဌမစာမှာ စာ(၂)မျက်နှာပဲ ပါပါတယ်။ မေးခွန်းလည်း တစ်ခု ပါပါတယ်။

ဒုတိယစာကတော့ (၅)မျက်နှာ ပါပါတယ်။ မေးခွန်းက တစ်ခု တည်း ဖြစ်ပေမဲ့ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်တွေ (၁၀)ချက်လောက် ပါဝင်နေပါတယ်။

ပဌမစာရဲ့မေးခွန်းက ‘လွန်ကျူးတယ်-ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ၊ လွန်ကျူးရဲ့ အတိုင်းအတာ သတ်မှတ်ချက်က ဘာလဲ’-ပါပဲ။

‘လွန်ကျူးမှု မရှိစေနဲ့’-လို့ ပြောတာဟာ ဦးလေးတို့၊ အဖေတို့ ဖြစ်ပါမယ်။ အဲသည်စကားဟာ သူတို့စကား မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ဟာ ဓမ္မဝိဟာရီဆီက ရတဲ့ စကား ဖြစ်ပါမယ်။ ဓမ္မဝိဟာရီလည်း ကိုယ့်စကား မဟုတ်ပါဘူး။ ‘ဘုရားဆီကရတဲ့ စကား’ ဖြစ်ပါတယ်။

သည်စကားဟာ ဘုရားစကားဖြစ်တယ်ဆိုလျှင် သည်စကားရဲ့ ဆိုလိုချက် ကောက်တဲ့အခါ ဘုရားရဲ့ဒဿနအရ ကောက်မှ အမှန်ရမှာ

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဖြစ်လို့ သည်စကားပြောသူကို ကောက်ခံတာပါ။ စကား အရကောက်ရာ မှာ ‘ပြောသူနဲ့ ပြောသူရဲ့ဒဿန’မသိလျှင် အခက်အခဲ ရှိပါတယ်။

သည်စကားဟာ ဘုရားရဲ့စကား- ဆိုတော့ သည်စကား အရ ကောက်ဖို့ ‘ဘုရားဒဿန’ကို အလျင် အရကောက်ရပါမယ်။

ဘုရားရဲ့ဒဿနဖြစ်တဲ့ ‘ဘုရားရဲ့လောကအမြင်ဟာ ဘာလဲ’။

ဘုရားရဲ့လောကအမြင်မှာ ‘လူ့လောကဟာ အိုစာနေတယ်၊ နာ မကျန်း ဖြစ်နေတယ်၊ အသက်မဝင် မရှင်မသန် ဖြစ်နေတယ်။ ဒါတွေဟာ ဘယ်လိုတွေ ဖြစ်လို့လဲ’။

သည်မေးခွန်းရဲ့အဖြေကို ဘုရား ကောင်းကောင်းမြင်တယ်။

လူ့လောကဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ‘ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး’ဆိုတဲ့ ဆက် ဆံရေးကိရိယာသုံးခု တစ်ခုခုနဲ့ ဆက်ဆံနေကြရတယ်။ သည်လိုဆက်ဆံ တဲ့အခါ ဆက်ဆံသင့် ဆက်ဆံထိုက်တဲ့အတိုင်း မဆက်ဆံကြဘူး။ တစ်ဦး နဲ့တစ်ဦး ပတ်ကြ၊နှပ်ကြ၊နှိပ်ကြ၊ ကွပ်ကြ--အစစတွေနဲ့ ဆက်ဆံကြတယ်။ ရှုံးသူကငဲ့ခံ၊ အချိန်ယူအင်အားစု၊ နိုင်ခြေပေါ်လျင် ပြန်ချ။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ဖျက်ဆီးပစ်နေကြတာတွေပဲ။

ဘာကြောင့် ဆက်ဆံသင့်တဲ့အတိုင်း လူ့လောကဟာ မဆက်ဆံ ကြတာလဲ။ ဆက်ဆံသင့်တဲ့အတိုင်း ဆက်ဆံရတာက ‘ခံစားမှု ထက်ထက် မြက်မြက်ကို မဖြစ်စေဘူး’။ ဆက်ဆံသင့်တာကို ချိုးဖောက်ဆက်ဆံမှ ‘ထက်မြက်တဲ့ခံစားမှုကို ရနိုင်တယ်’။

ထက်မြက်မှု-ကိုဖြစ်စေတဲ့ ခံစားမှုဟာ ‘လူ့လောကရဲ့ အကြိုက် တရား’ ဖြစ် တယ်။ ဒါခံစားတတ်ဖို့အတွက် ကျောင်းတက် သင်ယူ လေ့

လာစရာလည်း မလိုဘူး။ လူ့လောကတစ်ခုလုံး အလိုအလျောက် တတ်ပြီးသား ဖြစ်ကြတယ်။ လူ့လောကဟာ ‘ခံစားမှုရဲ့ကျေးကျွန်’သဖွယ် ‘ခံစားမှုကိုကိုးကွယ်တဲ့ ဝေဒနာသည်တွေ’ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ခံစားမှုကောင်းကိုပေးနိုင်တဲ့ ဆက်ဆံသင့်တာမဟုတ်တဲ့ ဆက်ဆံမှုတွေနဲ့ ဆက်ဆံကြတာပဲ။

ဆက်ဆံသင့်တာ မဟုတ်တဲ့ ဆက်ဆံမှုတွေနဲ့ ဆက်ဆံတော့ ဘာဖြစ်သလဲ။

သည်လိုဆက်ဆံသူက ဆက်ဆံလိုက်တာနဲ့တပြိုင်နက် ‘လူ့အဖြစ်က လျော့ကျသွားတာ ခံရပါတယ်’။ သည်လိုခံရတာကို ခံရသူကိုယ်တိုင်ပင် မသိလိုက်ပါဘူး။ သူများတတွေကလည်း ထဲထဲဝင်ဝင် မသိလိုက်ကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ လုံးလုံးလျားလျား မသိတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။

လျော့ကျခံရသူနဲ့အတူ အားလုံးလူများက သူ-လူ့အဖြစ်က လျော့ကျသွားတာကို ထဲထဲဝင်ဝင် မသိကြပေမဲ့ လျော့ကျခံရသူကတော့ ‘နကိုယ်လူ မဟုတ်တဲ့အထိ’ လျော့အကျ ခံနေရပါပြီ။

ဒါ-ဟုတ်ပါ့မလားလို့ ထင်မလားပဲ။ သူများဥစ္စာ ခိုးယူလုယက်သူ၊ သူများကို လိမ်လည်လှည့်ဖျားသူ၊ သူများမယားသား မှောက်မှားကျင့်ကြံသူ- သည်သူတွေဟာ ‘လူများ စောင့်စည်းလိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းက လျော့ကျပျက်စီးသူများ’ ဖြစ်ကြပါတယ်။ မခိုးမီ၊ မလိမ်မီ၊ မမှားမီကလူ ပြန်မဖြစ်တော့ပါဘူး။ ‘သူခိုး၊ လူလိမ်၊ ကာမမှားသူ’ လူပဲ ဖြစ်ပါတော့တယ်။

လူဟာ လူ့စည်းကမ်းနဲ့ညီသူကိုသာ လူ-မှတ်မှတ် ပေါင်းကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူဟာ ပတ်ဝန်းကျင်လူတွေကို အကဲခတ်တတ်

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ကြပါတယ်။ အကဲခတ် တယ်-ဆိုတာ ဘာလုပ်တာလဲ။ ‘လူ့အဖြစ်ကလွန် တဲ့ အလျှော့အပို ဘာတွေရှိသလဲ’-သိရအောင် လုပ်တာပါပဲ။ ဘာအတွက် အကဲခတ်တာလဲ။ သူပေါင်းရမည့်သူကို ဘယ်လောက် လူအရာသွင်းပြီး ပေါင်းရမလဲနဲ့ မပေါင်းရမလဲ-သိဖို့အတွက် ပါပဲ။

လူဟာ စောင့်ရှောက်သင့်တာ စောင့်ရှောက်ပြီး၊ စောင့်မသင့်တာ စောင့်မရပါတယ်။ ဒါမှ လူ့လောကရဲ့ လူသားအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ပါမယ်။ ဒါတွေထဲက ချွတ်ယွင်းမှုတွေ ရှိနေလျှင် လူသားအဖွဲ့ဝင် မဖြစ်ပါဘူး။ လူသားအဖွဲ့ကို ဖျက်ဆီးသူပင် ဖြစ်ပါတယ်။

‘လောက’-လို့ ခေါ်ရတဲ့ ‘လူသားအဖွဲ့ဝင်’ ဖြစ်ဖို့မှာ လူအမေက၊ လူကလေးအဖြစ် အမွေးဖွားခံရရုံနဲ့ မဖြစ်ပါဘူး။ ‘လောကလူသား အဖွဲ့ဝင်’အဖြစ် လူကလေးဖြစ်ကာမျှနဲ့ မဖြစ်ဘူး-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲသည် လူအမေက မွေးဖွားအပေးခံရတဲ့အဲသည် လူကလေးရဲ့ ‘အပြောအဆို၊ အပြုအမူ၊ အနေအထိုင်’တွေနဲ့ပဲ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ လူသားအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ဖို့၊ မဖြစ်ဘို့မှာ လူအဖြစ် အမွေးဖွားခံရကာမျှ မဟုတ်ဘဲ ‘အမှုတွေ လူစဉ်မီ၊မမီ’နဲ့ ဆုံးဖြတ်ကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ခိုးမှု၊ လိမ်မှု၊ မှားမှုပြုလျှင် ခိုးသူ၊ လိမ်သူ၊ မှားသူ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည်သူတွေဟာ လူ့စည်းတွေနဲ့ ညီညွတ်အောင် မတွေးခေါ် မမြော်မြင် တော့ပါဘူး။ ခိုးချင်၊ လိမ်ချင်၊ မှားချင်တာတွေပဲ တွေးခေါ် မျှော်ပါတော့တယ်။ သည်တော့ သည်သူဟာ လူသားအဖွဲ့ဝင်များကို ဖျက်ဆီးတဲ့ ခိုးမှု၊ လိမ်မှု၊ မှားမှုထဲမှာ လည်ပတ်ဖြစ်ပွားတော့သူတွေပါပဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဒါကြောင့် သည်လူတွေဟာ အစွဲအဖမ်း ခံရသူတွေ၊ စိတ္တဇလူတွေ၊ ငရဲလူတွေ၊ သရဲတစ္ဆေလူတွေ၊ အသိမဲ့သူတွေ၊ လူကြောက်တွေ၊- အစစ နာမည်တွေရကြသူတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ လူကမွေးပေမဲ့ လူစဉ်မမီသူတွေရဲ့ နာမည်တွေပဲ။ သည်လူတွေဟာ ‘ဖလံပိုး မီးတိုးသလို’ ဒုက္ခလွတ်ချင်လို့ ဒုက္ခထဲ တိုးနေကြသူတွေ ဖြစ်ကြတယ်။

လောကလူသားတွေဟာ ထွက်ပေါက်မမြင်ဖြစ်ပြီး ထင်ရာ တိုးဝှေ့နေကြတာကြောင့် အနိုင်ရသူဖြစ်အောင် ကြံဆောင်ကြိုးစားပြီး ရန်သူကို ဖိနှိပ်တယ်ဆိုလျှင် အဖိနှိပ်ခံရတဲ့အဖြစ်နဲ့ တိုးကြတာမျိုး၊ ‘အို၊နာ၊ သေ’နေတဲ့အဖြစ် ရောက်ရတာ ဖြစ်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ လောကကို သည်လိုမြင်ခဲ့တယ်။

သည်နေရာမှာ ‘လောက’-ဆိုလို့ စကြဝဠာကမ္ဘာလောကကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ‘လူသား’-ကိုသာ ဆိုလိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ‘လူသား’-ဆိုတာလည်း လူတစ်ဦးရဲ့နာမည် မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ဆက်ဆံနေကြရတဲ့ လူ့အစုအမက်ရဲ့နာမည် ဖြစ်ပါတယ်။ ‘လူ့အစုအမက်’-ဆိုတာလည်း အစုအမက်ဖြစ်တဲ့ အထည်ခြပ်ကို ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး။ အဲသည်အစုအမက်မှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အဖြစ်အပျက်-လို့ ပြောရလောက်တဲ့ ‘အဖြစ်အပျက်’-ကိုသာ ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။

‘အဖြစ်အပျက်’-လို့ ပြောရလောက်တဲ့ အဖြစ်အပျက်’-ဆိုတာ အဖြစ်အပျက်က နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ အဖြစ်အပျက်-လို့ ပြောရလောက်တာ

နဲ့၊ မပြောရလောက်တာ-လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းပြည်ရဲ့တရားရုံးတွေမှာ ရောက်လာတဲ့ အမှုတွေကို အမှုမြောက်နဲ့ မမြောက် စိစစ်ရတာရှိတယ် မဟုတ်ပါလား။

‘အမှု’-ဆိုတာ ‘အလုပ်’-ရဲ့နာမည်ပဲ။ အလုပ်ဟာ အလုပ်မြောက် တဲ့အလုပ်နဲ့ အလုပ်မမြောက်တဲ့အလုပ်-လို့ နှစ်မျိုး ရှိလို့ပေါ့။ တောင်သူ လုပ်၊ ရောင်းဝယ်လုပ်၊ ထမင်းစားအလုပ်၊ စကားပြောအလုပ်- အဲသည် အလုပ်တွေဟာ ဥပဒေပညတ်ထားချက်ကို မကျော်လွန် မထိပါးလို့ နိုင်ငံ ရဲ့တရားရုံးက ‘အလုပ်မမြောက်တဲ့အလုပ်၊ အမှုမမြောက်တဲ့အမှု’-လို့ ဆုံး ဖြတ်ရပါတယ်။

လူသားမှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အဖြစ်အပျက်မှာလည်း ‘အဖြစ်အ ပျက်မမြောက်တဲ့ အဖြစ်အပျက်နဲ့ အဖြစ်အပျက်မြောက်တဲ့ လူသားရဲ့ အဖြစ်အပျက်လို့ပဲ။

လူ့အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်ဟာ ကျန်တဲ့ လူ့အဖွဲ့ဝင်တွေအပေါ်မှာ စိတ်ဓာတ် ထိခိုက်ခံရတဲ့အထိ ကျစေ၊ကြွစေနိုင်တဲ့ ‘အပြုအမူ၊ အပြော အဆို၊ အနေအထိုင်’ တစ်ခုခုကို ပြုမူ၊ပြောဆို၊နေထိုင်လျှင် အဖြစ်အပျက် မြောက်တဲ့အဖြစ်အပျက် ဖြစ်ပြီ-ပြောရမယ်။ အဲသည်လိုမဟုတ်တဲ့ ပြုမူ၊ ပြောဆို၊နေထိုင်မှုကတော့ အဖြစ်အပျက်မမြောက်တဲ့ အဖြစ်အပျက်ပေါ့။ လူသားမှာ ပြဿနာပေါ်စေတာနဲ့ မပေါ်စေတာတွေ ဖြစ်စေလို့ပါပဲ။

‘လောက’-ကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တော့ ‘လူ့ဇာတိ ပလူ့ဇာတိ လော ကော’-လို့ ဖွင့်ပါတယ်။ ‘လူ့ဇာတိ ပလူ့ဇာတိ’-ဆိုတာ ‘ဖြစ်တာ-ပျက်တာ’- ကိုပြောတာ။ သည်တော့ ‘လောက’-ဆိုတာ ‘ဖြစ်တာပျက်တာတွေရှိတဲ့ အရာ’-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဒါက ဗုဒ္ဓဘုရားမြင်တဲ့ လောကပါ။

ဥစ္စာရှာသူ၊ အာဏာရှာသူ၊ ပညာရှာသူ-- အစစသူတွေရဲ့ လောကအမြင်ကတော့ သည်လိုဖြစ်မှာမဟုတ်ဘဲ သည်အမြင်နဲ့ မတူကွဲပြားခြားနားနေလောက်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ အဲသည်သူတွေနဲ့ လောကကို ရှုကြည့်တဲ့အခါမှာ ရှုထောင့်ချင်း ခြားနေပါတယ်။ ဘုရားရဲ့ရှုထောင့်က ‘လောကကြီး ငြိမ်းချမ်းငြိမ်သက်ဖို့’-ပါ။ သည်လို ငြိမ်းချမ်းငြိမ်သက်ဖို့ လူတွေ ‘ရိုးသားသူ (အရိယ)’တွေ ဖြစ်ရမှာလို့ သိတာပါ။ သည်တော့ လူတွေ ဘယ်လို ‘မရိုးမသားသူ(အနရိယ)’ဖြစ်ပြီး ဘယ်လို မငြိမ်းချမ်းမငြိမ်သက် ဆူပွက်ပြီး၊ ‘အို,နာ,သေ’နေတဲ့အဖြစ် တွေ့ရတာလည်း ဒါကို သူရှာဖွေ သုတေသန လုပ်တာပါပဲ။ သည်အမြင်ကို ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ ဘုရားဖြစ်ဖို့ မရင့်ကျက်မိ ကတည်းက မြင်ပါတယ်။

သည်အမြင်ဟာ ရောဂါတစ်မျိုးမျိုး ခံစားနေရသူတစ်ယောက် ရောဂါခံစားနေရပုံ အမြင်မျိုးပါ။ ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ သည်အမြင်ကို ရောဂါခံစားမှုများ ပျောက်ကင်းအောင် ကုသပေးတတ်တဲ့ ဆေးဆရာအမြင်မျိုး မြင်ပြီးမှ ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ် ရောက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆေးဆရာဟာ ရောဂါကိုခံစားရသူ အမြင်မျိုးထက် စိတ်ဖြာပြီးသိသူ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လို သိမှလည်း သည်ရောဂါကို ဖယ်ရှားနိုင်တယ်-ဆိုတဲ့ ပျောက်အောင်ကုနိုင်သူ ဆေးဆရာ ဖြစ်တာပါ။ ဗုဒ္ဓဘုရားလည်း သည်အမြင်ကို စိတ်ဖြာသိပြီးမှ သည်အမြင်ခံတွေက ငြိမ်းချမ်းအောင်လုပ်နိုင်သူဘုရား ဖြစ်တာပါ။

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ သည်-လောကအမြင်ကို ဘယ်လိုစိတ်ဖြာသိတဲ့ အသိအမြင်ဒဿန ရှိခဲ့သလဲ။

ဒါကိုသိမှ လွန်ကျူးတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ-ရဲ့အဖြေ ပြောချက် ရှင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါကလေးကိုလည်း နည်းနည်းဆက်ပြောရအောင်။

‘လွန်ကျူးမှု’-ဆိုတာ ကိုယ်,နှုတ်,နှလုံး တစ်ခုခုနဲ့ သူများကို ကြွအောင်နဲ့ ကျအောင် လုပ်ဆောင်မှုရဲ့ နာမည်ဆိုတာ ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။

ဒါကို ဘာဖြစ်လို့ လွန်ကျူးတယ်-ပြောရသလဲလို့ မေးမယ်ဆိုလျှင် မေးနိုင်ပါတယ်။ အဲသည်လို အလုပ်ခံရသူဟာ နစ်နာပါတယ်။ ကိုယ်ခံရလျှင် ကိုယ့်မှာ နစ်နာပါတယ်။ နစ်နာသူဟာ နစ်နာတာကိုမသိလည်း အနစ်နာခံရတာပါပဲ။ နစ်နာတာသိသူကတော့ ပြန်လည်နစ်နာအောင် တုံ့ပြန်ပါတယ်။ သည်လိုနဲ့ လူ့လောကကြီးဟာ အို,နာ,သေ ဖြစ်တာပါပဲ။ သည်တော့ လောကရဲ့ အို,နာ,သေဆိုတဲ့ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး မလိုလားစရာ အဖြစ်ဟာ ‘လွန်ကျူးတယ်’-ဆိုတဲ့ လူတွေရဲ့ အဲသည်အဖြစ်အပျက်တွေက ထင်လာတဲ့နာမည် ဖြစ်ပါတယ်။

လူ့အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်ဆီမှာ လွန်ကျူးမှုဖြစ်နေပြီဆိုလျှင် အဲသည်လွန်ကျူးမှုကို ဘယ်သူက ဖြစ်စေတာလဲ၊ အဲသည်လွန်ကျူးမှုဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်တာလဲပေါ့။ ဒါကို ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ လူတိုင်းသိတဲ့အသိကနေ ဖောက်ထွက်ပြီး သိခဲ့တယ်။

အဲသည်လွန်ကျူးမှုကို လွန်ကျူးသူကလုပ်တယ်-လို့ လူတိုင်းသိနေကြရာက ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ အဲဒါမဟုတ်ဘူး-လို့ ပြောခဲ့တယ်။

လွန်ကျူးမှုကို လွန်ကျူးသူကိုယ်တိုင်လုပ်တာ မဟုတ်လျှင် လွန်ကျူးစေသူလုပ်တာ ဖြစ်မှ-လို့ သိနေကြရာကလည်း ဗုဒ္ဓဘုရားက ဒါလည်းမဟုတ်ဘူး-လို့ပဲ ပြောခဲ့တယ်။

လွန်ကျူးမှုကို လွန်ကျူးသူကိုယ်တိုင်နဲ့ လွန်ကျူးစေသူတို့လုပ်တာ မဟုတ်လျှင် အကြောင်းမဲ့ဖြစ်တာပဲ ဖြစ်ရမယ်-ပြောကြရာကလည်း ဒါလည်းမဟုတ်ဘူး-လို့ပဲ ဘုရားကပြောခဲ့တယ်။

လောကဟာ လွန်ကျူးမှုတွေ ဖြစ်နေကြပေမဲ့ ဘာကြောင့် လွန်ကျူးရတယ်၊ လွန်ကျူးမှုဖြစ်စေတာ ဘာဖြစ်တယ်-မသိကြတော့ လွန်ကျူးမှုကို မလိုလားပေမဲ့ မဖြစ်အောင် မတတ်နိုင်ကြဘူး။

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ လွန်ကျူးမှုက လွန်မြောက်ဖို့အတွက် ဆီးဆို့နေတဲ့၊ လူတွေရဲ့အမြင်ကနေ ဖောက်ထွက်သိမြင်ခဲ့တယ်။ လွန်ကျူးမှုဟာ လွန်ကျူးသူကိုယ်တိုင်က ဖြစ်စေတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ သူများတွေက ဖြစ်စေလိုက်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ‘အစွဲဥပါဒါန်’က လွန်ကျူးမှုကို ဖြစ်စေတာ လို့ပဲ။

‘အစွဲဥပါဒါန်’ဟာလည်း လူမှာဖြစ်နေပေမဲ့ အဖြစ်ခံရသူ-လူ မဟုတ်ဘူး။ အဖြစ်ခံသူလူက ဖြစ်စေလိုက်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ ‘အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ ကိလေသာ အစွဲဥပါဒါန်’တွေကို လည်း လူတိုင်းသိတဲ့အဖြစ်က ဖောက်ထွက်သိခဲ့တယ်။ ဒါတွေကို ‘ဝိပါက်’တွေက ဖြစ်စေလိုက်တာ-လို့ပဲ။

ဥပါဒါန်ဟာ ဥပါဒါန်အဖြစ်ခံရသူ လူဖြစ်နေလျှင် လူရှိသမျှ ဥပါဒါန်ရှိနေမှာ ပေါ့။ ဥပါဒါန်ဆိုတာ လူရှိသမျှ ရှိတာမဟုတ်ဘဲ လူမှာရှိတဲ့

အခါ ရှိပြီး၊ မရှိတဲ့အခါ မရှိတာ သိနိုင်ကြတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ ကိလေသာ အစွဲဥပါဒါန်တွေနဲ့- လူကို ကွဲအောင် လူတွေမခွဲနိုင်ကြဘူး။ ဘုရားကတော့ အဲသည်က ဖောက်ထွက်တဲ့ အသိအမြင်ဒဿန ရှိတယ်။

‘ဝိပါက်’ဆိုတာကတော့ ‘သိတတ်တာတွေနဲ့ သိစရာကို လက်ခံ တတ်တာ တွေ၊ ခံစားမှု၊မှတ်သားတတ်တာတွေရဲ့ စုပေါင်းအမည်’-ပါပဲ။

အဲဒါတွေဟာလည်း လူမှာဖြစ်ပွားနေတဲ့ အရာတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါတွေဟာ ဒါတွေရဲ့အဖြစ်ပွားကို ခံရတဲ့လူ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါတွေ သာ လူဖြစ်တယ်ဆိုလျှင် လူရှိသမျှ ဒါတွေရှိနေမှာပေါ့။ ဒါတွေမရှိဘဲ လူရှိနေတာကို သိနိုင်ကြတယ် မဟုတ်ပါလား။ ဒါတွေဟာ လူမဟုတ်ကာ မျှ မကပါဘူး၊ လူ့ကြောင့်ဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါတွေအဖြစ်ခံရ တဲ့ လူ့ကြောင့် ဒါတွေဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

တခြားလူတွေကြောင့် ဖြစ်တာတွေလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အ ကြောင်းမဲ့ ဖြစ်တာတွေလည်း မဟုတ်ဘူး-လို့ ဒါတွေကို အသိပေးရပါ မယ်။ သည်လိုဆိုတော့ ဒါတွေ ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ လူတွေ မသိ ကြတော့ပါဘူး။ ဒါကိုလည်း ဘုရားက ဖောက်ထွက်သိမြင်ပြပါတယ်။ ဒါတွေဟာ ‘လွန်ကျူးမှု’ကြောင့် ဖြစ်တာတွေပဲ-လို့ပါ။

‘ဝိပါက်’ရဲ့အရကောက်ကို အဲသည်ဝိပါက်ထဲပါတဲ့ ‘ခံစားမှု’-လို့ တစ်ခုတည်းနဲ့ မှတ်ပြီး ပြောကြပါစို့။ သည်-ခံစားမှုဟာ ‘လွန်ကျူးမှု’ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ‘လွန်ကျူးမှု’ဟာ ‘အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ’ ကိလေသာ အစွဲဥပါဒါန်တွေ ကြောင့် ဖြစ်တာကို ကိလေသာတစ်ခုတည်းနဲ့မှတ်ပြီး ပြောတော့ ‘ကိလေ သာ’ကြောင့် ဖြစ်တယ်ပေါ့။ အဲသည် ကိလေသာ-ဟာ ခံစားမှု ဝိပါက်

ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ သည်လိုမြင်တော့ လွန်ကျူးမှုရော၊ လွန်ကျူးမှုရဲ့ ကံ အကြောင်းရော၊ အကျိုးရော- လူမပါဘဲ တစ်ခုကြောင့်တစ်ခုဖြစ်နဲ့ မရပ် မနား လည်ပတ်ဖြစ်ပွားတဲ့ စက်ယန္တရား ဖြစ်တော့တာပေါ့။ အဲဒါ ဝဋ် သံသရာစက်ပဲ။

သည်သံသရာစက်ဟာ လူမှာဖြစ်ပွားတဲ့ စက်ယန္တရားဖြစ်လို့ သည်စက်ရဲ့ဒဏ်ကို လူတွေမှာခံရတယ်။ ဒါကြောင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီး ယိုယွင်းချိန်နဲ့နေတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကိုမြင်သူဟာ သည်အထဲကဖြစ်ပွားတဲ့ ခံစားချက်တွေမှာ ငြီးငွေ့တော့တာဖြစ်ပြီး၊ သည်ခံစားချက်အပေါ်မှာ အစွဲ အလန်းတွေပြတ်ပြီး ‘လွန်ကျူးမှု’ခပ်သိမ်း ငြိမ်းတယ်။ ဒါကြောင့် လောက ကြီး အိုနာ၊သေအဖြစ်က လွန်မြောက်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ လောကကို သည်လိုမြင်ခဲ့တယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့လောကအမြင်ဟာ လူသားငြိမ်းချမ်းဖို့အတွက် လူ့ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းကလနားတွေကို လူ့အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်တဲ့ လူ တွေက ဘာကြောင့် ချိုးဖောက်လွန်ကျူးနေကြတာလဲဆိုတာ လေ့လာတဲ့ရူ ထောင့်ကမြင်တဲ့ လောကအမြင် ဖြစ်ပါတယ်။ လူတွေမရိုးသားကြ (အနရိယဖြစ်ကြ)လို့၊ လောက-လို့ဆိုရတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း ပျက်စီးရတယ်။ လူတွေ ရိုးသားကြ(အရိယဖြစ်ကြ)လျင် လောက-လို့ဆိုရတဲ့ လူ့အဖွဲ့အ စည်းကြီး ငြိမ်းချမ်းမယ်။

သည်တော့ လူတွေ မရိုးသားမှု(အနရိယာ)က ဘယ်လို ဖြစ်နေ ကြတာလဲ- ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်ဖို့ လိုတယ်ဆိုပြီး ကြည့်ရာက မြင်တဲ့ လောကအမြင်-ပဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

အဲသည် ဗုဒ္ဓရဲ့ လောကအမြင်ထဲမှာပါဝင်တဲ့ လွန်ကျူးမှု အရကို ကောက်တတ်ရော့မယ် ထင်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး-
-အစစ အရေးတွေမှာ အဖွဲ့အစည်းတွေ ရှိတတ်ပါတယ်။ အဲသည် အဖွဲ့
အစည်းတွေမှာ အဖွဲ့အစည်းကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အဖွဲ့စည်းကမ်း ကလ
နားတွေလည်း ရှိကြပါတယ်။ အဖွဲ့ရဲ့ စည်းကမ်းကလနားဟာ အဖွဲ့ရဲ့
အသက်ပါပဲ။ အဲသည်စည်းကမ်း လိုက်နာကြလျင် အဲသည်အဖွဲ့ ခိုင်မာ
ခန့်ကျန်းတာပါပဲ။ ချိုးဖောက်ကြသူတွေ များပြားလာလျင် အဲသည်အဖွဲ့
မခိုင်မာ မခန့်ကျန်းတာပါပဲ။ အားလုံးချိုးဖောက်ကြပြီ ဆိုရလောက်အောင်
အဖွဲ့ဝင်များက အဖွဲ့စည်းကမ်းကို ရှိတယ်-လို့ အသိအမှတ် မပြုကြတော့
ဘူးဆိုလျင် အဲသည်အဖွဲ့ ပျက်စီးတာပါပဲ။ အဲသည်အဖွဲ့ အသက်ထွက်
သေဆုံးတာပေါ့။

လူဟာ လူသားအဖြစ် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ရှင်သန်နေထိုင်သူ
ဖြစ်ပါတယ်။ လူဟာ သည်နေ့ အနေအထားအထိ ဖြစ်အောင် ဘဝတူ
သတ္တဝါတွေထဲက ဖောက်ထွက်လာနိုင်တာဟာ ‘လူ့အဖွဲ့အစည်း’ကြောင့်
ပါ။ တခြား ဘယ်သတ္တဝါမဆို လူသားအဖြစ်လောက် အဖွဲ့အစည်းနဲ့နေ
သူ မရှိပါဘူး။ ကာလ၊ဒေသ၊ပုဂ္ဂလ ဘယ်လောက်ခြားခြား သူတို့လုပ်တာ
ကိုယ်သုံးတယ်၊ ကိုယ်လုပ်တာလည်း သူတို့သုံးကြတယ်။ ဒါဟာ အလုပ်
ကို ခွဲဝေလုပ်ကြတဲ့ စုပေါင်းစနစ်ရဲ့ လက္ခဏာပဲ မဟုတ်လား။ တစ်စထက်
တစ်စ စကားပြောတတ်တဲ့ ဆက်သွယ်ရေးကိရိယာ ဖော်လာနိုင်ကြတယ်။
စာတွေနဲ့ ပြောဆိုမှတ်သားတာတွေလည်း လုပ်ကြတယ်။ ကြေးနန်းတွေ၊
အင်တာနက်တွေအထိ စုပေါင်းနေထိုင်မှုရဲ့ အမှတ်အသားတွေ များပြား
လှပါတယ်။ ဒါတွေကြောင့် သမိုင်းကိုသိသူဆိုလို့ လူ-ပဲရှိတာ မဟုတ်လား။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

သမိုင်းသိတော့ အနာဂတ်လည်း မျှော်တတ်တော့တာပေါ့။

လူ့အဖွဲ့အစည်း ညီညွတ်မှုသမဂ္ဂအတွက် အကျင့်တပ-ဟာ ချမ်းသာသူခပဲ-လို့ ဗုဒ္ဓဘုရား ထိပ်တန်းက မြင်ခဲ့တယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းသမဂ္ဂကို ပျက်ပြယ်စေနိုင်တဲ့ လွန်ကျူးမှု အကျင့်မိစ္ဆာဟာ ဆင်းရဲဒုက္ခပဲ-လို့ ညွှန်ပြခဲ့တယ်။

လွန်ကျူးတဲ့ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးအမှုတွေဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဖျက်ဆီးပါတယ်။ လွန်ကျူးမှုဟာ အကျဉ်းအားဖြင့် နှစ်ချက်ရှိပါတယ်။ လူ့အချင်းချင်းအပေါ်မှာ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးတွေနဲ့ စောင့်စည်းစရာ မစောင့်စည်းတာနဲ့၊ စောင့်ရှောက်စရာကို ဒါမှမဟုတ် စောင့်မစရာကို မစောင့်ရှောက်၊မစောင့်မတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဖွဲ့အစည်းဝင်တွေဟာ အချင်းချင်းမှာ စောင့်စည်းရတာနဲ့ စောင့်မရတာ-ဆိုတဲ့ စည်းကမ်းနှစ်ချက်ကတော့ ရှိပါတယ်။ ဒါဟာ အဖွဲ့အစည်း ရှင်သန်ဖို့အတွက် တားမြစ်ချက်နဲ့ ဆောင်ရွက်စရာညွှန်ပြချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်အဖွဲ့အစည်းမဆိုမှာပဲ သည်နှစ်ချက်လိုမျိုး စည်းတွေ၊ အဖွဲ့တိုင်းမှာ ရှိကြတာကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဘယ်သူက ဘယ်အချိန်က ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်စည်းကမ်းတွေနဲ့ ဖွဲ့ခဲ့တာလဲ။ ဒါကို သမိုင်းဆရာများလို အချိန်တွေ နေရာတွေနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအချက်အလက်တွေ တိတိကျကျ ပြောနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ ဒါကို ပြောလို့မရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဘယ်သူတွေဖွဲ့ခဲ့တာ၊ ဘယ်အချိန်က ဘယ်နေရာမှာ ဖွဲ့ခဲ့တာ၊ ဘယ်စည်းကမ်းတွေနဲ့ ဖွဲ့ခဲ့တာဆိုတာ ပြောလို့ရပါတယ်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင်ဖြစ်တဲ့သူကို လေ့လာကြည့်လျှင် သည်အချက်တွေကို ဖော်ပြနေတာ တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူမှာ မျက်စေ့ပါပါတယ်။ နား၊ နှာ၊ လျှာနဲ့ကိုယ်တွေလည်း ပါပါတယ်။ ဒါတွေဟာ ကိုယ်အပြင်အပမှာရှိကြတဲ့ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာနဲ့ အတွေ့တွေကို လက်ခံယူဖို့တွေပါပဲ။ ဒါတွေဟာ လက်ခံယူတာပဲ လုပ်နိုင်တာတွေပါ။

လက်ခံရတာတွေကို လူမှာပါတဲ့ ဦးနှောက်ဆိုတာထဲ ပို့ပေးရပါတယ်။ ဦးနှောက်ကတော့ ကွန်ပျူတာမှာ ဟဒ်ဝဲက ပရိုဆက်တာ၊ ဟဒ်ဒစ်လိုဟာပါပဲ။ မျက်စေ့၊ နား၊ စတာတွေက ကီးဘုတ်၊ မော့ကွံ့စတဲ့ ကွန်ပျူတာရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေလိုပါပဲ။ လူရဲ့ တုံ့ပြန်မှုဖြစ်တဲ့ အပြုအမူ၊ အပြောအဆိုနဲ့ မျက်စေ့၊ မျက်နှာ၊ လက်ဟန်ကိုယ်ဟန် အနေအထားတွေကတော့ ကွန်ပျူတာအစီအစဉ်(ပရိုဂရမ်)ဖြစ်တဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲလို ဦးနှောက်ထဲသွင်းထားတာတွေ တွက်ချက်မှုအရ တုံ့ပြန်ချက်တွေပါပဲ။ လူကိုလေ့လာလျှင် ဒါပဲ တွေ့ရမှာပါ။

လူဟာ မွေးဖွားခံရပြီးကတည်းက မျက်စေ့၊ နား--စတာတွေနဲ့ အာရုံတွေကို လက်ခံလာခဲ့တယ်။ ဦးနှောက်ကလည်း အဲသည်ကရတဲ့ အာရုံတွေကို တွက်ချက် တုံ့ပြန်နေခဲ့တယ်။ မျက်စေ့၊ နားစတာတွေ လူမှာရှိလို့ မြင်စရာ၊ ကြားစရာစတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို မြင်နိုင်၊ ကြားနိုင် စတာတွေဖြစ်တယ် ဆိုရပေမဲ့၊ မျက်စေ့၊ နားစတာတွေနဲ့ တွေ့ထိရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်စိတ်တစ်ဖွဲ့ကလေးပဲ မြင်နိုင်၊ ကြားနိုင် စတာတွေ

ဖြစ်ပါတယ်။ သည်တော့ ဦးနှောက်က မြင်စရာ၊ ကြားစရာ စတာတွေရဲ့ အမှန်ရအောင် ဘယ်လိုထွက်ပါ့မလဲ။ သည်အထဲမှာ ချွတ်ချွတ်ချော်ချော် အပြော၊ အပြု စတာတွေ ခံရပြီး၊ လွဲလွဲချော်ချော် တုံ့ပြန်မှုတွေ လုပ်တာ တွေလည်း ရှိရမှာပါပဲ။ နောက်ထပ် လွဲစရာရှိပြန်ပါတယ်။ အာရုံတွေ ရရှိတဲ့အခါ ရရှိတာသိဖို့နဲ့ ရရှိတဲ့အာရုံရဲ့ အခြားအချိန်နဲ့နေရာတွေက ရရှိခဲ့တဲ့ အာရုံရဲ့ ခြားနားချက် ပြတဲ့အနေနဲ့ ခံစားချက်ဆိုတာ ဖြစ်ရပါတယ်။ အဲသည်ခံစားချက်ကို အဖတ်ဆည်ယစ်မှူးပြီး လိုက်စားမှုပါပဲ။ ဒါတွေနဲ့ တုံ့ပြန်တာတွေလည်း လူတွေမှာ ရှိနေပါတယ်။

သည်လို ဦးနှောက်ကိုသာ ပိုင်ဆိုင်နေသေးတဲ့လူကို လူလား မမြောက်သေးတဲ့လူ၊ ကလေးကလားလူ၊ ရူးသွတ်နေတဲ့လူ၊ လူစဉ်မမီတဲ့လူ-အစစ နာမည်ပေး အသတ်မှတ်ခံရပါတယ်။ သူတို့ဟာ လူ့အဖွဲ့ဝင် လူသားစာရင်းမှာ အသွင်းမခံကြရပါဘူး။ သူတို့ဟာ ဆော့ဖ်ဝဲပျက်နေတဲ့ ကွန်ပျူတာလို၊ ကွန်ပျူတာဖြစ်ပေမဲ့ ကွန်ပျူတာ အလုပ်ကိုမလုပ်နိုင်တဲ့ ကွန်ပျူတာနဲ့တူတဲ့ လူတွေပါပဲ။

သည်လိုလူဟာ ဦးနှောက်ထဲမှာ အချက်အလက်ပြည့်စုံအောင် ထည့်မထားသေးသူဖြစ်လို့ ဦးနှောက်မရှိတဲ့လူ။ ဦးနှောက်ထဲ ထည့်သွင်းထားတဲ့ အချက်အလက်မှားယွင်းနေသူဖြစ်လို့ ဦးနှောက်ပျက်နေတဲ့လူ။ အဲသည်လိုလူတွေကို လူစာရင်းမှာ မသွင်းဘဲ ထားကြရပါတယ်။ လူဖြစ်လျက် လူ့အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်က ဘေးဖယ်ခံထားရတဲ့လူ ဖြစ်ပါတယ်။

လူစဉ်မီသူ၊ လူလားမြောက်သူဟာ မြင်စရာ၊ ကြားစရာ--စတာတွေကို အချက်အလက် ပြည့်စုံတဲ့အထိ ကြည့်ရှု၊ နားထောင်--စတာတွေ လုပ်တဲ့အတွက် ဦးနှောက်ပြည့်သူ။ အဲသည် မြင်ရ၊ ကြားရစတာတွေမှာ

ယစ်မူးနေတာမျိုး မလုပ်တဲ့ အတွက် ဦးနှောက်ကောင်းသူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည်သူတွေဟာ သူများအပေါ် မှာ စောင့်စည်းစရာတွေလည်း စောင့်စည်းကြပါတယ်။ စောင့်မစရာလည်း စောင့်မ ကြပါတယ်။ သူများတွေရဲ့ စောင့်စည်းမှုနဲ့ စောင့်မမှုကိုလည်း ရယူလိုကြပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒါကို ကျောက်တောင်ကျောက်ခဲလို အရွေ့အလျားမရှိအောင် လူလားမြောက်ပြီး၊ လူစဉ်မီသူများမှာ ရှိရမဲ့စည်းကမ်းဖြစ်လို့ ‘သီလ’-လို့ အဲသည်သူ တွေရဲ့ ညီညွတ်တဲ့ဆန္ဒနဲ့ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အချိန်နဲ့ နေရာက

တော့ အဲသည်လူတွေ စုမိချိန်နဲ့ စုမိတဲ့နေရာပဲလို့ ပြောရပါမယ်။

အချိန်နဲ့နေရာကို သက္ကရာဇ် ခုနှစ်တွေ၊ တိုက်ကြီးတွေရှိတဲ့ ကမ္ဘာနေရာတွေနဲ့ သတ်မှတ်နေကြပေမဲ့ အဲဒါပဲ အချိန်နဲ့နေရာလို့ ပြောလို့မဖြစ်ပါဘူး။ စုကြတဲ့သူတွေရဲ့ စုကြတဲ့အလုပ်နဲ့ စုကြတာတွေ တည်ရှိနေရာဟာလည်း အချိန်နဲ့နေရာတွေပါပဲ။ အချိန်ကာလနဲ့ နေရာဌာနဆိုတာ ‘ဖြစ်ပျက်တဲ့ကာလနဲ့ ဌာနတွေရဲ့ အမည်’တွေပဲ မဟုတ်ပါလား။

လူသားတစ်ယောက်မှာ ရှိရမဲ့ စည်းကမ်းကိုတော့ ‘စောင့်စည်းမှုနဲ့စောင့်မမှု’ လို့ အကြမ်းအားဖြင့် နှစ်မျိုးထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဗုဒ္ဓဘုရားခေတ်ရောက်တဲ့အခါ မှာ ဗုဒ္ဓဘုရားက ‘ဝါရိတ္တသီလ’

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

စာရိတ္တသီလ'-လို့ ဖော်ထုတ်ပါတယ်။ 'သီလ'-ဆိုတာက 'လူသားရဲ့ မရွေ့မလျားရမဲ့ ရပ်တည်ချက်'-လို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။ 'ဝါရိတ္တ'ဆိုတာက 'တားမြစ်ချက်'၊ 'စာရိတ္တ'ဆိုတာက 'ဆောင်ရွက်ချက်'-လို့ ဖြစ်စရာ ရှိပါတယ်။ ခေတ်စကားနဲ့ပြောလျှင် 'ရှောင်ရန်နဲ့ ဆောင်ရန်'-တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်သူရဲ့ ရှောင်ရန်နဲ့ ဆောင်ရန်လဲ-အတွက် အဖြေကတော့ 'လူသားရဲ့ ရှောင်ရန်နဲ့ဆောင်ရန်'-လို့ပါပဲ။

သည် ရှောင်ရန်နဲ့ဆောင်ရန် ရပ်တည်ချက်သီလတွေ ချွတ်ယွင်းပျက်ကွက်သူဟာ ဦးနှောက်ပျက်နေသူ ဖြစ်လို့ လူစာရင်း အသွင်းမခံရသူ-လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ လူသားက လူစာရင်းမသွင်းလို့ လူစာရင်းမဝင်သူ ဖြစ်တာမျှ မဟုတ်ပါဘူး၊ လူစာရင်းအသွင်းမခံရလည်း ဘာဖြစ်လဲ-ဆိုပြီး ကိုယ့်ဟာနဲ့ကိုယ်နေသူဟာ ကြာလေကြာလေ လူသားနဲ့ဝေးလေ အဖြစ်ခံရပြီး၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကြီးစွာနဲ့ ဘဝနေထိုင် ပျက်စီးသွားတာ ခံရပါတယ်။ လူဖြစ်ရုံ့သူဖြစ်တာ ခံရတာပေါ့။ အဲသည်လို ဖြစ်ပွားခံရသူတွေ များလာတော့ လူသားဟာ အားနည်းချို့ယွင်းလာတာပေါ့။ 'အအို၊ အနာ၊ အသေ လူသားသို့မဟုတ် လူ့အဖွဲ့အစည်း' ဖြစ်တော့တာပေါ့။

လူတွေ သည်လိုမဖြစ်ကြရအောင် ဗုဒ္ဓဘုရားက 'လွန်ကျူးသူကို လူသားက လူစာရင်းမသွင်းပေမဲ့ လူပါပဲ'-လို့မြင်တဲ့ အမြင်မှားယွင်းပုံကို ထိုးထွင်းပြီး ဖော်ပြခဲ့တယ်။

လွန်ကျူးမှု အဖြစ်ခံရသူဟာ လွန်ကျူးသူမဟုတ်ဘူး၊ လွန်ကျူးမှု ဖြစ်တည်လာတာခံရသူသာ ဖြစ်တယ်-လို့ တွက်ပြခဲ့တယ်။ အဲသည် လွန်ကျူးမှုကို ကိုယ်နဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ နှုတ်နဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ စိတ်-ဆိုရတဲ့ မျက်စေ့၊မျက်နှာ၊

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ကိုယ်လက်ဟန်ပန်နဲ့ဖြစ်ဖြစ် လွန်ကျူးမှာပဲ။ လွန်ကျူးတဲ့ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး ပိုင်ရှင်ဟာ လွန်ကျူးသူဖြစ်တယ်-လို့ အများက မြင်ကြပေမဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားက သည်လို မမြင်ဘူး။ ‘လွန်ကျူးတဲ့ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးပိုင်ရှင်ဟာ လွန်ကျူးသူ မဟုတ်ဘူး’-လို့ ဗုဒ္ဓဘုရား မိန့်ကြားခဲ့တယ်။

လူတွေအနေနဲ့ ဒါဟာ နားမလည်ချင်စရာပေါ့။ နားမလည်ချင် စရာ စကားဖြစ်လို့ နားမလည်ကြတာတွေဖြစ်ပြီး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားကို လူတွေက အတိုင်းမသိနေရာထိရောက်အောင် မြှောက်ပင့် သိမြင် ကြည်ညိုနေကြ တာတွေလုပ်ပြီး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားပေးတဲ့ ‘ငြိမ်းချမ်းမှု’ဆိုတာကို နကန်းတစ်လုံး မှမသိ ဖြစ်ကြတာပေါ့။

လွန်ကျူးသူဟာ လွန်ကျူးတဲ့ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးပိုင်ရှင်မဟုတ်တာ ပေါ်လွင်အောင် နည်းနည်းကြည့်ကြရပါမယ်။ အရူးတစ်ယောက်က လူသတ်မှုကျူးလွန်တယ် ဆိုလျှင် အဲသည်ကျူးလွန်တဲ့လူသတ်မှုကို ဘယ် သူလုပ်တာလဲ။ အရူးက လုပ်တာလား၊ အရူးခံရတဲ့လူက လုပ်တာလား ပေါ့။ သည်မေးခွန်းကို လွယ်လွယ်ပဲ ဖြေမှာပါ။ ‘အရူးကလုပ်တာ’-လို့ပေါ့။

သည်အမှု နိုင်ငံတရားရုံးရောက်လည်း တရားသူကြီးက အရူးခံရ သူကို အရေးယူအပြစ်ပေးတာ မလုပ်ပါဘူး။ အရူးရောဂါပျောက်အောင် ကုပေးတဲ့ ဆေးရုံပို့ကုပေးဖို့ပဲ အမိန့်ချမှာပါ။ တရားရုံးဟာ အရူးနဲ့ အရူး အဖြစ်ခံရတဲ့လူကို ကွဲကွဲပြားပြားသိပြီး လွန်ကျူးသူဟာ ‘လူမဟုတ်ဘဲ အရူးဖြစ်နေလို့’ အရူးခံနေရတဲ့လူက လွန်ကျူးမှုပြုတာ မဟုတ်ဘူးဆိုပြီး အရူးအဖြစ်ခံနေရသူကို အပြစ်ပေးအရေးယူတာကို မလုပ်တာပါ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

သည်နေရာမှာ အရူးဆိုတာဘာလဲ။ အရူးဆိုတာ ဦးနှောက်က ပုံမှန်အလုပ်မလုပ်တာရဲ့ နာမည်ပါ။ ဘာကြောင့် ပုံမှန်မလုပ်တာလဲ- ဆိုတာတော့ အကြောင်းတွေ အမျိုးမျိုးရှိမှာပါ။ ဥတု၊ ပိုးမွှား၊ အစား၊ အမှားမှား အယွင်းယွင်း တွေးခေါ်မှုနဲ့ ကံတွေ ဖြစ်မှာပါ။ ဦးနှောက်ထဲ သို့မှီးထားတဲ့ အချက်အလက် အစီအစဉ်တွေ ပျက်ယွင်းကုန်တာ ရူးတာ ပါပဲ။

အဲသည်လို အပျက်ယွင်းခံရလျင် ခံရသူဟာ လူမဟုတ်တော့ ပါဘူး။ အပျက်အယွင်းမခံရခင်က ‘လူ’ဖြစ်တော့ အဲသည်လူ(လို့သိနေတာကို) မပျောက်နိုင်ဖြစ်ပြီး အပျက်ယွင်းခံရပြီးနောက်လည်း ‘လူ’လို့တော့ မသိသူတွေက ထင်ကြတာပေါ့။ တကယ်တော့ သည်သူဟာ ပျက်ယွင်းပြီး နောက်မှာ လူအဖြစ်က လျော့ကျသွားခံရသူ ဖြစ်ပါပြီ။ လူ-မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အရူးပဲ ဟုတ်ပါတော့တယ်။

အဲသည်လိုပါပဲ။ စောင့်စည်းမှုဝါရိတ္တနဲ့ စောင့်မမှုစာရိတ္တ လူရပ်တည်ချက်သီလတွေ ပျက်စီးသူဟာလည်း သည်လိုပျက်ရတာကို ‘ကောင်းတယ်’-လို့ ထင်တယ်။ တကယ်ကောင်းသလားမေးလျင် ဖြေမှာပဲ။ ခံရသူမှာ မကောင်းပေမဲ့ သီလပျက်ရသူမှာတော့ ကောင်းတာပေါ့-လို့ပေါ့။ ဘာကြောင့် ကောင်းတယ်ပြောတာလဲ မေးလျင် သက်သာလို့-လို့ ဖြေမှာပါ။ အဲသည် သက်သာတာအတွက် ပေးဆပ်ရမှာသိလျင် အဲသည်သက်သာတာကို သက်သာတယ်-လို့ သူမြင်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဘာပေးဆပ်ရလို့လဲ-ဆိုလျင် လူရပ်တည်ချက်အမှန်ရှိတဲ့လူကို ပေးလိုက်ရတာ-လို့ ဖြေရပါမယ်။ လူရပ်တည်ချက်သီလ ပျက်စီးမှုဟာ လူရပ်တည်ချက်မရှိသူ အဖြစ် ရောက်သွားခံရပါတယ်။ သည်တော့

အဖြစ်ပြောင်းသွားတာဖြစ်လို့ ဘဝပြောင်းသွားတာလည်း ပြောရပါတယ်။ ဘဝပြောင်းခံရသူဟာ ရောက်ဆဲဘဝကိုပဲ သာယာကျေနပ် သိမြင်ကြတာ ဖြစ်လို့ အဲသည် ပြောင်းလဲခံရတဲ့ဘဝကရတဲ့ ခံစား ချက်ကိုပဲကြည့်ပြီး သီလပျက်ရသူမှာ ကောင်းပါတယ်-လို့ဖြေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တကယ်တော့ သီလပျက်ရသူဟာ ခံစားချက်အားဖြင့် ကောင်း ချင်ကောင်းမှာဖြစ်ပေမဲ့ ဘဝကတော့ မကောင်းတော့ပါဘူး။ သည်လိုဖြစ် လျက်နဲ့ ‘ကောင်းတယ်’လို့ပဲ သူ့ဘဝ သူထင်တာဟာ မှန်ကန်ကောင်းမွန် တဲ့အထင် မဟုတ်ပါဘူး။ မကောင်းမွန်မမှန်ကန်တဲ့အမြင် ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လိုမြင်တာဟာ သူများပြုစားလို့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဦးနှောက်ပျက် လို့ အမှန်ကိုမမြင်ဘဲ အမှားကို အကောင်းထင်၊ အမှန်လို့ မြင်တာ ဖြစ်ပါ တယ်။

ဦးနှောက်အပျက်ယွင်းခံရသူဟာ သူရူးဖြစ်တယ်။ လူအဖြစ်က အကျဆုံးခံရသူဖြစ်တယ်ဆိုလျှင် သည်လို ဦးနှောက်ပျက်ယွင်းခံရသူဟာ လည်း အများသူတွေ သတ်မှတ်အထားခံရတဲ့စံက အတော်များများ မလွဲ လို့ အရူးလို့မပြောရပေမဲ့ လူအဖြစ်က အကျဆုံးခံရတဲ့ အကောင်ပလောင် တွေ အများအပြား ရှိကြပါတယ်။ ဥပမာ-ငရဲလူ၊ ပြိတ္တာလူ၊ တိရစ္ဆာန်လူ၊ အသူရကာယ်လူ၊ နတ်လူ၊ ဗြဟ္မာလူတို့ပါပဲ။ လူဆိုတာက သိသာအောင် ပါ။ လူမဟုတ်ပါဘူး။

အမျက်ဒေါသနဲ့ စိတ်ပျက်နေသူဟာ ပုံမှန်လူ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ ကို ထိပါးပိတ်ဆို့တယ်ထင်လို့ အမျက်ဒေါသဖြစ်ပြီး စိတ်ပျက်တာပါ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

သူက အထိပါးအပိတ်ဆို့ မခံရအောင် နေနိုင်တဲ့နည်းလမ်းတွေရှိလျက် သူ့ကို ရှင်းလင်းတိုက်ခိုက်မယ် မြင်တာဟာ သူ့ဦးနှောက် ပျက်လို့ပဲပေါ့။ အဲသည်သူဟာ ချမ်းသာမဲ့နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သည်လူဟာ လူအဖြစ် က လျှော့ကျပြီး ‘ငရဲလူ’ ဖြစ်နေသူပါ။

ပြိတ္တာလူ-ဆိုလည်း သည်လိုပါပဲ။ ကိုယ်က ရအောင် အလုပ်မ လုပ်ချင်ဘူး။ ရတော့ ရချင်တယ်-ဆိုတော့ လူဟာ ရဖို့ဆိုလျှင် ရနိုင်တဲ့ လုပ်အားနဲ့ လဲလှယ်ရတယ်။ ဒါကိုမလဲဘဲ ခိုးယူမယ်၊ တိုက်ယူမယ်ဆိုသူ ဟာ အလိုလောဘကြီးသူ တစ္ဆေနဲ့သရဲ ပါပဲ။ ဦးနှောက်ဟာ ရဖို့အတွက် ပေးရတာကို မတွက်ချက်ဘဲ လုယူ၊ခိုးယူဖို့ တွက်ချက်တာဟာ ဦးနှောက် ပျက်တာပါ။ ဒါကြောင့် သည်လူဟာ လူအဖြစ်ကလျော့ကျပြီး တစ္ဆေပြိတ္တာ လူ၊ သရဲပြိတ္တာလူအဖြစ် ရောက်ရှိအသွားခံရသူ ဖြစ်ပါတယ်။ တိရစ္ဆာန် လူ၊ အသူရကာယ်လူနဲ့ နတ်လူ၊ ဗြဟ္မာလူတွေလည်း လူအဖြစ်က လျော့ကျသူတွေနဲ့ လူအဖြစ်က လွန်သူတွေပဲ ဖြစ်ကြပါတယ်။ လူတွေ တော့ မဟုတ်ကြပါဘူး။

ပယောဂအဝင်ခံရသူ ပြောနေတဲ့စကားကို အဝင်ခံရသူက ပြော တဲ့စကား မဟုတ်ဘူး။ ပယောဂက ပြောနေတဲ့စကားလို့ သိကြတာဟာ မှန်ကန်တဲ့အသိ ဖြစ်ပါတယ်။ အပြုအမူနဲ့ အနေအထားတွေမှာလည်း သည်လိုပါပဲ။ တကယ်တော့ ပယောဂဆိုတာ လူတွေသိနေကြတဲ့ နတ် တွေ၊ စုန်းတွေတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဦးနှောက်လို့ ဆိုရတဲ့ ကွန်ပျူတာရဲ့ ဟဒ်ဝဲက ပရိုဆက်ဆာ၊ဟဒ်ဝဲလို စက်အစိတ်အပိုင်းမှာ သွင်းထားတဲ့ ပရိုဂရမ်ဖြစ်တဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲပျက်တာလို အစီအစဉ်တွေပျက်တာရဲ့ အမည် တွေ ဟာ ပယောဂတွေပါ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ကဲ-စာနည်းနည်း ရှည်လာပြီ။ အသစ်အသစ်ပြောလာတဲ့ အကြောင်းအရာတွေလည်း များလာပြီ။ လွန်ကျူးဆိုတာဘာလဲ သိချင်သူ မလိုက်ချင်ဖြစ်တော့ မယ်။ ဘာတွေပြောပြီး ဘယ်ဆီခေါ်နေတာလဲ-လို့ စိတ်မကုန်ရအောင် နိဂုံးချုပ်ပေးမယ်။

‘လွန်ကျူးမှု = အဘိသင်္ခါရ = သင်္ခါရ’ကို ပြောခဲ့တဲ့သူရဲ့ ဒဿနကို သိလျှင် အနက်ကောက်နိုင်လောက်ပြီ ထင်ပါတယ်။ သည်ဒဿနကို နည်းနည်းစမ်းဝါးလို့ ရနိုင်မလားဆိုပြီး သည်စာကို နည်းနည်း ရှည်ပေး လိုက်တာပါ။

သည်တော့-

‘လွန်ကျူးမှု’-ဆိုတာ ဦးနှောက်ပျက်သူရဲ့ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး အမူ အရာတွေ-ပါပဲ။ သည်အမူအယူတွေကို ဘာကြောင့် ‘လွန်ကျူး’-ပြောရ သလဲဆိုလျှင် သူရော၊ သူ့အပြုခံပါ တစ်လောကလုံးကို ဆင်းရဲကလူ ဖြစ်စေနိုင်မှာကြောင့်ပါပဲ။

လူဟာ လောကမှာ ပန်းတိုင်သုံးခု ရှိပါတယ်။ သိသူရော မသိသူ မှာပါ ရှိပါတယ်။ အဲဒါက အိပ်စက်နားနေချင်တယ်၊ စားသောက်လှုပ်ရှား ပြီးလည်း နေချင် တယ်၊ ကိုယ်သေသော်မှ ကိုယ့်ကိုယ်ပွားကလေး ချန် ထားနိုင်အောင် အဖော်အဖက်လည်း လိုချင်တယ်။

ဒါတွေပြည့်ဝဖို့ လူသားအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်က မလျှောကျဖို့ လိုပါ တယ်။ သည်လိုအပ်ချက်ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်လုပ်ငန်းတွေ လုပ်တာဟာ ‘လွန်ကျူးတာ’ပါပဲ။

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

လူပြတ်လတ်တဲ့ လမ်းကျဉ်းကျဉ်းကလေးပေါ် မှောက်လျက်အိပ်
နေသူဟာ ရန်သူလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကယ်ပါလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။
ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် နင်း ကျိတ်မောင်းသွားလျင်တော့ မောင်းသူဟာ ‘လွန်
ကျူးသူ’ ဖြစ်မှာပဲ။

အဖယ်ခိုင်းနိုင်လျင် ခိုင်းဖို့ပေါ့။ မခိုင်းနိုင်လျင်လည်း ကားက
ရှေ့ချည်း မောင်းလို့ရတဲ့ယာဉ်မှ မဟုတ်တာပဲ။ ကွေ့မရလည်း နောက်
ဆုတ်သွားလိုက်ဖို့ပေါ့။ ကိုယ်က အရေးကြီးနေတယ်ဆိုလျင်လည်း သူများ
ကို တိုက်သတ်သွားရလောက်အောင် အရေးအားဖြင့် မကြီးထိုက်ပါဘူး။
ဘယ်လောက်အရေးကြီးကြီး တစ်ခြားနည်းလမ်းနဲ့ ပျက်ကွက်နိုင်တာတွေ
ရှိတာလည်း နှလုံးသွင်းရမှာပေါ့။

သင်္ကာမကင်းလျင် နောက်ပြန်ဆုတ်၊ လူအင်အားထပ်ရှာပြီးမှ
သွား။ ကယ်မရမဲ့သူဖြစ်တယ် ထင်လျင် ကိုယ့်ဘက်ကပြင်ဆင်ပြီး ကယ်ဖို့
လုပ်ရမှာပေါ့။ အထင်နဲ့ အမြင်လွဲမှားပြီး ခံရတယ်ဆိုသော်မှ ကိုယ်က
သူ့အတွက် အန္တရာယ်ရှိသူအဖြစ် မရပ်တည်လျင် ကိုယ့်မှာ အဆုံးရှုံး
အထိပါး မများနိုင်ပါဘူး။

ဒါတွေ ဟုတ်တယ်မထင်လျင် ခွင့်လွှတ်ပါ။

ကဲ-သည်စာ သည်လောက်နဲ့ အဆုံးသတ်မယ်။

ဉာဏ
ဓ မ္မ ဝိ ဟာ ဓီ
၁၂ -၁၂ -၂၀၀၂

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

ဘာသာတရားဆိုတာ ဘာလဲ?

၇၁

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)

(ခေတ်လူငယ်တို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မပြေမလည် ဖြစ်နေသည်များကို ဖြေဆိုပေးပါသည်)